

DOLENJSKI LIST

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva

Novo mesto

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izhaja vsak četrtek. Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din ozir. 3 ameriške dolarje. — Tek. račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-Z-24

Štev. 12 (366)

Leto VIII.

NOVO MESTO, 21. MARCA 1957

Ik. Naslov uredništva pred. Novo mesto 33 no. Tiska Censorniško-založniško podjetje »Slov. poročevalce« v Ljubljani. Za vsak odgovorja F. Nivel

Slava velikemu revolucionarju

... Vprašanje koeksistence ni v mirnem obstojanju držav, temveč v mednarodnem sodelovanju, v pogojih enakopravnosti velikih in malih držav in narodov, spoštovanju nacionalne suverenosti in spoštovanju načel nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav. Reševanje mednarodnih sporov na miren način z razgovori. Koeksistenca, kakor jo mi v Jugoslaviji pojmuje, sloni na teh načelih in zahteva razvijanje aktivnosti s strani vseh držav in narodov, da bi se doseglo na tej osnovi mednarodno politično, gospodarsko in kulturno sodelovanje. Zato ne govorimo enostavno o koeksistenci, temveč o aktivni miroljubni koeksistenci...

MOŠA PIJADE

v zadnjem govoru, ki ga je imel 12. marca med kosilom, ki ga je priredilo jugoslovanski parlamentarni delegaciji na čast društvo tuje tiska v Londonu.

»Dne 15. marca ob 6. uri popoldne je v Parizu preminil tovariš Moša Pijade, član Izvršnega komiteja Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in član Predsedstva Zveznega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije.

S smrtjo tovariša Moše Pijade izgublajo Zveza komunistov Jugoslavije in Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije, delavski razred, vsi narodi socialistične Jugoslavije iz svojih vrst doslednega revolucionarja, neustrašnega tribuna, prvoborca za stvar delavskega razreda, drugega tovariša in voditelja, ki je imel najbolj pozitivne lastnosti borcea-komuniste...

Trdo in kruto so nam v soboto zjutraj segle v srce besede sporočila, ki sta ga jugoslovanskim narodom poslala Centralni komite Zveze komunistov Jugoslavije in Zvezni odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije o nenadni smrti predsednika Zvezne ljudske skupščine. Daleč od domovine je umrl tovariš Moša Pijade, zgrudil se je — prvič in zadnjič v svojem življenju — sredi dela, v katerem je zgoroval za domovino, ki je tako nesebično ljubil in za katere svobodo, neodvisnost, ugled in socialistični rast je tako zvesto delal. Onemeli smo ob bridki izgubi, ki nas je zadela, vso domovino je zajelo globoko žalovanje.

»Z njegovo smrtjo so naši narodi izgubili enega največjih sinov svoje socialistične domovine, človeka, ki je skoraj štiri desetletja stal v prvih vrstah delavskega razreda in v borbi za zmago socialistične misli in socialističnih družbenih odnosov v naši deželi...

Brali smo, srce pa ni hotelo verjeti. »Čika Janka.« ki ga je poznalo ljudstvo od Črne gore in Makedonije do severnih slovenskih meja naše drage domovine, ni več? Tovariša, državnik in učitelj, ki nam je bil vzgled nesebičnega, kremenitega revolucionarja, ki je dvigal ugled države kot njen najzvestejši izvrševalec vodilnih dolžnosti, ki je izpolnil sleherni naloge, ki sta mu jo naložila Partija in ljudstvo, nam je smrt ugrabila sredi dela.

Črne zastave ne vihrajo več. V pomladnem soncu blesti gomila vencev in rož iz vseh jugoslovanskih pokrajin nad grobnico herojev na Kalemegdanu, v kateri počiva zdaj izmučeno srce človeka, ki je podaril vse svoje plemenito, bogato življenje svojem ljudstvu. Ljubezen, spoštovanje in hvaležnost vejejo iz src mladih naših delovnih ljudi na kraljevnega počitka drugega tovariša, ki je za vedno odšel iz naših vrst.

lijonov naših delovnih ljudi na kraljevnega počitka drugega tovariša, ki je za vedno odšel iz naših vrst.

Tovariš Moša Pijade je bil v mladih letih akademski slikar, esteta in nadarjen umetnik, ki bi lahko postal s svojim talentom eden izmed najodličnejših predstavnikov našega likovnega življenja. Toda izbral si je drugo pot. Odložil je čopič, barve in talent in se ves posvetil delavskemu gibanju. Malone štiri desetletja se je boril pod zastavo komunizma in dal temu boju vse svoj mladeniški in moški žar, vse svoje veliko junastvo in neomajno požrivalnost. Govoriti o nastajanju, ustanovitvi, delu, žrtvah, ilegali, boju in zmagi Komunistične partije Jugoslavije pomeni govoriti o delu in življenju tovariša Moše Pijade. Njegovo ime in delo je eden izmed granitnih temeljev naše socialistične dežele, boja njenih množic za socialno in narodno osvoboditev.

Štiri desetletja! Komaj dvajsetletni Moša Pijade se je začel ukvarjati s častništvom; leta 1919 je začel izdajati v rojstnem Beogradu dnevnik »Slobodna reč«, enega najnaprednejših časnikov v stari Jugoslaviji. Leta 1920 je postal tudi sekretar partijske organizacije, leta 1921 član izvršnega odbora KPJ. Bil je prvi organizator borbenih sindikatov, urednik sindikalnega lista in urednik partijskega glasila »Radnik«. Po prepovedi Neodvisne delavske partije je organiziral ilegalni tisk CK v Beogradu. Leta 1925 ga je protiljudski režim obsodil na 12 let težke ječe. V kaznišnici so ga zaradi aktivnega političnega dela obsodili še na 2 leti ječe, ga mučili in poniževali, toda prekaljeni revolucionar Moša Pijade ni klonil. Postal je učitelj mlajšim komunistom, vzdrževal je tesne vezi s Centralnim komitejem v ilegali, iz zapora se je boril proti funkcionalizmu in v ječi pomagal pripravljati za najtežje preizkušnje jugoslovanskih komunistov. Ognjen je njegov delež za vzgojo kadrov, za poznavanje marksizma in leninizma. V ječi je prevedel Marxov »Kapital« in več drugih važnih znanstvenih del. Vedno je cenil moč pisane in tiskane besede, vedno je vzgajal in hrabil tovariše in jim kazal pot naprej in navzgor.

Aprila 1939 je prišel tovariš Moša iz zaporov. Stara oblast ga je ponovno aretirala in odgnala v koncentracijsko taborišče v Bileće, kjer je bil do aprila 1940. Februarja 1941 so ga znova aretirali in izpustili šele dva dni pred fašističnim napadom na Ju-

goslavijo. Na V. državni konferenci KPJ je postal član centralnega komiteja KPJ, po vdoru okupatorja pa eden najvidnejših organizatorjev vstaje in narodnoosvobodilne vojne. V Vrhovnem štabu je opravljal mnoga nadvse zaupna dela, zlasti se je pa udeleževal pri ustanavljanju ljudskih odborov, pri graditvi nastajajoče ljudske oblasti in v zakonodajalstvu. Pomemben je njegov delež v ustavodajni skupščini FLRJ, v delu Prezidijske ljudske skupščine FLR Jugoslavije, v delu jugoslovanske delegacije na mirovni konferenci v Parizu leta 1946, medtem ko so njegove zasluge za celotno izgradnjo ustavnega in pravnega sistema in za dvig dela sedanje Ljudske skupščine FLRJ neprecenljive.

Vrsta državnih dolžnosti, ki jih je opravljal, kakor delo v političnih in družbenih organizacijah, mnoga visoka odlikovanja in priznanja, ki jih je dobil, predvsem pa izredna priljubljenost in spoštovanje, ki ga je užival med najširšimi sloji delovnih ljudi socialistične Jugoslavije, vse to je sestavni del bogatega življenja pokojnega tovariša Moše Pijade. Od mladih let naprej se je dosledno boril proti mračnjastvu in nazadnjaštvu v človeških družbi. V boju za osvoboditev delovnih ljudi in za nove družbene odnose, v katerih se poraja svet brez zatiranja in izkoriščanja, je zgorel in omahnil, potem ko štirideset let ni poznal oddiha. Vse muke, ki jih je pretrpel pred vojno, vse trpljenje z naporom, ki ga je pretrpel med vojno, in neizmerno bogato in težko delo, ki ga je opravljal vsa povojna leta, vse to ga je izčrpalo, da je prezgodaj odšel iz naših vrst.

Komunistična partija Jugoslavije je prekalila mladega umetnika Mošo Pijada v revolucionarja, borca in voditelja. Ponosen in neomajen je z nenehnim požrivanjem vedno in povsod pričeval in izprijal vdanost socializmu in svojemu dragemu ljudstvu. Bil je velik človek in plemenit humanist, tankočuten opazovalec in prodoren pisec, ustvarjalec in marksist mednarodnega merila, internacionalist-komunist in besedi, delu, življenju in smrti.

Zato bo živel v naših srcih in v delih naše socialistične domovine. Nam in rodovom, ki bodo prišli, bo ostal svetel zgled, kako je treba živeti in se boriti za srečno življenje delovnih ljudi v svobodi in dostojanstvu.

Slava tovarišu Moši Pijadu!

Uravnan hudournik ljudske sile

»Tovariši in tovarišice!

Ljudski poslanec, ki podobno kakor jaz več mesece ne stopi pred svoje volivce, tvega ne le da bo zaradi tega slišal njihovo zaslužno grajo, temveč še bolj, da se bo zmedel pri izbiri vprašanj, ki jih mora vplesti v svoje poročilo. Saj ne živimo v kakršnem koli času ali v kakršni koli državi. To je ljudska republika Jugoslavija, ki se v tretjem pomojnem letu bliža koncu prvega leta svoje prve letke. Vsak dan prinaša nove dogodke, nove probleme in nove rešitve. Tek življenja in dela je hiter in zelo intenziven; vsakdo izmed nas je aktivno udeleženec in priča tega velikega ustvarjalnega dela, ki je zajelo vso našo državo. V tej naši državi delamo, kakor da bi v enem samem letu hoteli nadomestiti stoletja, v katerih smo bili zaostali zaradi posebnih zgodovinskih razmer. In v resnici tudi je tako.

Kaj pa tudi je naš petletni plan drugega kakor trdna odločenost naših narodov, da kar najhitreje premagajo zaostalost, ki smo jo podedovali iz stoletij, v katerih je bila ustvarjalna sila ljudstva zvezana, dušena, okovana. To ni nikaka neorganizirana stihija in hudournik, kakor rečimo nora dirka kopačev zlata, kadar navalajo na polja, kjer mislijo, da so bogata ležišča dragocene kovine. To je uravnan hudournik ljudske sile, ki je zavestno organizirana, načrtno

vodena, usmerjena k določnim smotrom. To je vsestranska živahna dejavnost družbe, ki je zavestno zavrgla anarhično, stihijsko gibanje kapitalističnega načina proizvodnje, to je zavestna graditev naše družbe v smeri socializma...

... Kje pa naj bi iskali vzrok, da je ta delovna vna enako velika v vseh naših republikah in pokrajinah, če ne v največjašnji pridobitvi naše osvobodilne borbe — v uresnitvi resničnega brat-

stva in enotnosti naših narodov, ki se jim pridružujejo še vse narodne manjšine v naši državi?

Glejte, samo ta noni politični, ekonomski in družbeni temelji, na katerem gradimo danes svoje novo življenje, lahko pojasnimo naše uspehe in naš napredek, kar pomeni tudi naš uspeh v ohranitvi naše popolne politične in gospodarske neodvisnosti...

MOŠA PIJADE (v poročilu volivcem I. rajona mesta Beograda — 23. X. 1947)

Na pravi poti

vi, potem pa se zopet vrne v Jugoslavijo, tedaj občuti že prav na meji, da je to drug svet. Bil sem v Parizu v času, ko se je francosko ljudstvo v referendumu moralo odločiti za ali proti ustavi, ki jo je sprejela ustavodajna skupščina. Tega dne nisimo nikjer na ulicah po ničemer mogli opaziti, da je to tako velik dan, ko ljudstvo odloča o tem, kakšna bo ustava države. Življenje na ulicah je bilo povsod kakor vsak dan, ko se nikjer ne zgodijo nič novega in pomembnega. Tolikšno je nesodelovanje, tolikšna je neaktivnost ljudstva. Ko pa smo odhajali iz naše države, nas je ljudstvo spremljalo na vsaki postaji, ne glede na to, ali je bila noč ali polnoč ali

po polnoč. Posebno v Sloveniji smo se morali ustavljati na najmanjših postajah in odgovorjati na pozdrave ljudstva, nekaj povedati temu ljudstvu, ki je zahtevalo, kako naj nastopimo in kaj naj v njegovem imenu zahtevamo na mirovni konferenci. Ko smo se vračali, je bilo prav tako. V Evropi danes ni države, kjer bi ljudstvo tako enotno, tako množično, tako aktivno sodelovalo v političnem, družbenem in gospodarskem življenju, kjer bi ljudstvo, moške, žene in mladina s takšno vna, s tolikšno voljo, s tolikšno vztrajnostjo in stalnostjo sodelovali in dajali vse za zgraditev svoje domovine. Ze samo ta velika ljudska aktivnost v vsej naši državi od severnih do južnih meja, ze samo ta kaže, da smo na pravi poti in da v tej državi obstaja, se razvija, se utrjuje resnično ljudska oblast, resnično ljudska demokracija...

Moša Pijade (Govor ženam I. rajona v Beogradu — 23. X. 1946)

DOLENJSKA ŽALUJE ZA VELIKIM SINOM DELOVNEGA LJUDSTVA

Ze v petek zvečer se je v mnogih dolenskih krajih kakor blisk razširila pretresljiva vest, da je nenadoma umrl tovariš Moša Pijade, predsednik Ljudske skupščine FLRJ. V soboto zjutraj so se na številnih ustanovah, uradih in drugih hišah pojavile črne in državne zastave na pol droga, v izložbah trgovin pa med črtnim sliko pokojnega predsednika. Ze dopoldne so imeli nekateri kolektivi in sindikalne podružnice žalne komemoracije za pokojnim predsednikom.

V dvorani Doma ljudske prosvete je bila v ponedeljek dopoldne skupna žalna seja obhoda zborov OLO Novo mesto, občinskega ljudskega odbora Novo mesto, okrajnega komiteja ZKS, okrajnega odbora SZDL, Zveze borcev in ostalih organizacij. O pokojnem tovarišu Moši Pijadu, njegovem življenju, delu in o njegovem velikem liku je govoril predsednik OLO Franc Pirkovič. Na njegov predlog je bil sorojet sklep, da bo podaril okrajni ljudski odbor namesto venca na grob umrlega Moše Pijada 100.000 dinarjev za otroke padlih borcev našega okraja.

O življenju in delu pokojnega tovariša Pijade so razpravljali v minulih dneh ljudje po vseh naših krajih. Zlasti so se spominjali njegovih zaslug za našo revolucijo in njegovega bivanja v Belj krajini in na Rogu med NOB, kjer je na Bazi 20 neumorno snoval naš zakonodajni red. Smrt priljubljenega tovariša in spoštovanega heroja socialističnega dela je zavilo vso Dolenjsko v globoko žalost.

Tretji kongres Zveze borcev NOV

Spominska razstava del tovariša Moše Pijada. Studijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu je v soboto odprla v veži svoje stavbe spominsko razstavo del pokojnega predsednika zvezne Ljudske skupščine tovariša Moše Pijade. Razstavljeno so med drugim prevodi Marxovega »Kapitala«, izbor člankov, brošure, govori v raznih časnikih, nekaj prevodov in pod. gradiva, ki kaže na vsestransko pestrost publicističnega in marksističnega dela pokojnega tovariša Pijade.

V preteklem sednu je bil v Ljubljani plenum Glavnega odbora Zveze borcev NOV Slovenije, na katerem so razpravljali o poročilu sekretariata. Zdjaj je v Sloveniji 108.774 članov Zveze borcev, ki aktivno sodelujejo na najrazličnejših področjih našega družbenega življenja. Trenutno skrbi skupnost za 10.500 otrok padlih partizanov in talcev, od katerih jih približno 60 odstotkov prejema učne podpore. Člani plenuma so priporočili, naj bi organizacija ZB bolj premišljeno postavljala spomenike, zlasti pa naj bi skrbeli za ureditev partijskih grobišč. Med ostalimi

tovariši je poročal Jože Borštinar o nezadovoljvem zdravstvenem stanju bivših borcev v novomeškem okraju, med katerimi je približno 150 borcev z odprto tuberkulozo. Za zdravljenje teh tovarišev in za učinkovito zaščito njihovih družin bi morali resneje poskrbeti. Tovariš Boris Krašinger je na plenumu med drugim svetoval, naj bi skrb za otroke padlih borcev zakonili, s čemer bi bili oblastni organi dolžni skrbeti za njihovo štipendiranje in vzdrževanje, ZB pa bi skrbela predvsem za to, da bi bila ta sredstva kar najbolj učinkovito porabljena.

Sprejet je bil predlog, da bo III. kongres Zveze borcev 26. aprila 1957 v Ljubljani. Na vsakih 600 članov bodo v okrajih izvolili po enega delegata.

Za lepšo okolico spomenika v Črnomlju. V Črnomlju so pričeli urejati okolico spomenika padlih borcev, kjer naj bi po načrtih ing. Jegliča nastal lep park. Treba bo seveda še marsikaj storiti, da bo celotno spomenikovo področje dobilo privlačno in prijetno podobo. Na razpolago so le skromna finančna sredstva, zato pomagajo prebi-

VRME ZA CAS OD 27. DO 31. MARCA Nestalno s pogostimi padavinami. V dneh do 27. marca bo nastopila mehna oblačitev, snežilo bo tudi v nočah. (Napoved priredil V. M.)

Tovarišu Leču v spomin

Pomlad je pred durmi in kmalu bo spet poletje. Potem bodo prihajali v domače Novo mesto iz vseh strani: iz Beograda, kjer je kar cela nova-gradska kolonijata, iz Zagreba, Ljubljane in iz številnih drugih naših mest, kjer delajo in žive Novomeščani, ki jih je dolžnost po končani vojni poklicala iz domačega kraja. Srečavali se bodo z njimi na Krki, na Trški gori in na Gorjancih, kamor bodo šli z otroci, in zvečer na mestnem trgu,

otročiček — begunec prišel z materjo in sestro v Novo mesto. Spomnili smo se Tvojih novomeških dijaških in študentskih let, Tvoje velike ljubezni do narave, risanja, arhitekture, do dela v naprednih dijaških društvi, športa in taborjenja na Gorjancih. Stopali smo za krsto, spomin pa Te je spremljal v leto 1941, ki Ti je pretrgal življenjske nadržje in Te pahnilo v vojno ugnjetnost. Spet Te vidimo doma v Novem mestu v vrstah občeštevancev in aktivistov in nato, po italijanski kapitulaciji, v enotah NOB. Bil si borec, namestnik komandanta bataljona, še potem šef tehnične Glavnega štaba Slovenije. Kot izredno sposobnega tovariša in predanega komunisto Te je naše podstavo poslalo v Oddelek za zaščito naroda, sredi najplodovitejšega dela pa Te je smrt iztrgala iz kroga zvestih sodelavcev in Državnem sekretariatu za notranje zadeve FLRJ. Vojška odlikovanja, čin majorja JLA, predvsem pa spoštovanje, priljubljenost in ugled pri vseh, ki so Te poznali in ljubili, vse to priča o Tvojem delu za osoboditev ljudstva in domače zemlje, ki si jo tako vroče ljubil in zanjo požrvalno delal do zadnjega.

Glej, dragi Leč, skoraj bo spet pomlad in prav od tam, kjer zdaj počivaš, se vidi naš Rog, ko na dlanu leže Tvoji Gorjanci in Krka in vsa ta prelepa dolenska deželica, za katere si slobodno si se boril in zmagal. In ko bo prišlo poletje, bomo pogrešali v vrstah znancev in prijateljev Tvojih vredni nasmeh, sproščeni humor in vso bogato dobro voljo, ki si jo s širokim srcem delil med tovariša. V življenju nisi imel rad solz, če so nam prišle v oči ob slovesu, ne zameri, Leč — bilo je prehujo, da bi srce moglo v molku občutiti, ko si se tako nenadoma in brez besed poslovil od nas. In prav zato boš ostal vedno med nami.

ko bodo v hladu pogovori znancev in prijateljev še prav posebej živahni. Prihajali bodo iz vseh strani, kakor vsako leto — Tebe, dragi naš Leč, pa letos in poslej ne bo nikoli več med nas...

Nismo mogli verjeti, da Te tako nenadoma ni več med nami. Ko pa smo se od Tebe poslovili v asli Doma ljudske prosvete in Ti je tovariš Maks v imenu vseh članov Zveze borcev našega okraja povedal tvoje besede slovesa, več kot dva tisoč ljudi pa se je zvrstilo v prekalostno povorko in šlo za Tebo na zadnji pot, je pekoča bolečina v srcu postajala čedalje večja. Bil je čudovit predpomladanski dan, mi pa smo Te spremljali in v spominih videli, kako si med prvo svetovno vojno kot nebojčen

Štiri naloge sindikatov

Pretekle dni so bile razširjene seje plenimov občinskih sindikatov svetov, na katere so bili povabljeni tudi predsedniki sindikatov podružnic ter predsedniki delavskih svetov podjetij. Na njih so obravnavali štiri najbolj važne naloge sindikatov v tem času: sprejemanje tarifnih pravilnikov volitve delavskih svetov, kongres delavskih svetov in popis in ocenjevanje delovnih mest v podjetjih. O istih vprašanjih je pred tem razpravljalo tudi predsedstvo okrajnega sindikalnega sveta.

Sprejemanje tarifnih pravilnikov poteka v okraju zelo počasi, pri tem pa se dogajajo prav take nepravilnosti, na katere je že pred tem opozarjal sindikat. Nesorazmerno se zvišujejo postavke administrativnemu osebju in manj delavcem v proizvodnji. Dogajajo se primeri da celo kolektiv odobri tak tarifni pravilnik, čeprav se večina z njim ne strinja. V več primerih sodelujejo pri izdelavi tarifnega pravilnika le uslužbenci brez delavcev in je razumljivo, da poskrbijo predvsem zase.

V nekem podjetju v Strazi so z novim tarifnim pravilnikom predvideli zvišanje urne meze visokokvalifikativnemu mehaniku za 48 par na uro, faktorijski in zvišanje za 3.000 dinarjev na mesec, direktorju za 8.000 dinarjev in podobno. Na Mirni je komisija za izdelavo tarifnega pravilnika predlagala povišanje plače upravniku za 100 odstotkov delavcem pa za deset. Čeprav se s tem ni strinjali niti upravnik niti večina kolektiva, so te postavke vnesli v tarifni pravilnik. Podobnih nesorazmerij je bilo več tudi v drugih podjetjih.

Komisija za pretrjevanje tarifnih pravilnikov pri OLO in tudi OSS odločno zavrata tako sestavljene tarifne pravilnike in zahtevata za pravilnikom se zapisnike sindikalnega sestanka o delovnih kolektivih, če je ta res sodeloval pri sprejetju. Pri tem je odlično, da glasujejo za nepravilno sestavljene tarifne pravilnike tudi člani sindikata in kolektiva, čeprav niso v skladu z navodili od zgoraj, ker se ne upajo na glas povedati svoje mnenje in ugovoriti razpisu višjih uslužbencev v podjetju.

Do 15. aprila morajo biti razpisane volitve v delavske svete in sprejete kandidatne liste. Volitve bodo od 15. aprila do 1. maja. Sindikalne podružnice morajo skrbeti, da pridejo na kandidatne liste za delavske svete najboljši delavci in delavke ki bodo voljeni in sposobni naprej razvijati delavsko samoupravljanje. Pri tem ne smejo sindikalne podružnice prazniti mladine in žena. Volitve bodo izvedli sedajni delavski sveti politično plat pri tem pa imajo sindikati, ki imajo pravico tudi predlagati kandidatne liste.

Izredno važna naloga sindikatov je tudi sodelovanje pri popisu in ocenjevanju delovnih mest v industrijskih podjetjih. Vsako podjetje mora za to nalogo imenovati posebno komisijo s katero naj sodeluje tudi sindikalna podružnica. Delovna mesta morajo biti popisana do 1. julija. Ker to delo zahteva veliko poznavanje delovnega procesa v podjetju in pravilno ocenitev vsakega delovnega mesta posebej, bi bili potrebni krašji seminarji za te komisije. Vsekarj je treba z delom pohiteti.

Na vseh občinskih sindikalnih plenimih so poudarjali važno vlogo sindikata pri reševanju teh in drugih problemov v podjetjih. Od njihovega aktivnega dela je veliko odvisno pravilno reševanje teh vprašanj in tudi hitrejša odpravljanje vseh nepravilnosti, ki se tu in tam dogajajo.

Zatišje na živilskem trgu
V ponedeljek, 18. marca so bile cene na novomeškem živilskem trgu take: jajca po 11 din, piščički orehov po 120 din, krožnik regrata 15 din, jabolka po 40 din, škodolica smetane 50 din, drva po 2500 d'n meter.

POVPRAŠEVANJE VEČJE OD PONUDBE
Ze dolgo ni bilo na sejmišču toliko kupcev kot v ponedeljek dopoldne. Ze v nedeljo zvečer smo opazili kmeta in kmetice, ki so si ogledovali Novo mesto, govorili pa smo sodili, da niso iz dolenskih krajev. Žal še vedno ni urejeno primerno prenočišče za take ljudi, ki posedajo zaradi tega po gostilnah in bede pričakajo, kakor kdaj ve in zna, ponedeljkovo sejmisko jutro. Vmes so bili No-

tranjci, Primorci, kupeci iz kočevskega okraja in Belokranjci. Na trg je bilo pripeljanih 613 šest do deset tednov starih prašičkov, 17 pa tri do šestmesečnih plemenjakov, skupaj torej 630, prodanih pa 626. Tudi po 5 kupeci je stalo okoli enega voza in krepko so se dajali za cene. Prodajalci so gnečo na sejmišču hitro izkoristili in iz prodajo 4000 prašička nisi dobil, šli pa so tudi do 5000 din, starejši od 4500 do 8.500 din.

Uboga novomeška pošta
20. oktobra 1956 so se vhodna vrata za stranke na novomeški pošti zaprla. Urad za sprejemanje pošte, paketov, denarja itd. se je preselil v zadnjo sobo poštnega postlopa, vsaj desetkrat premahljivo za vedno večji promet. Peti mesec poteka, odkar se Novomeščani in vsi drugi, ki hočejo z novomeške pošte telefonirati ali poslati pošto, z nameščeni sprejemnega in odpremnega oddelka vred stiskajo v slabo zračeni, temni in neprijazni sobi, sedajni pošti Novega mesta. V tem času bi drugje postavili že hišo in pol, v Novem mestu pa podjetje, ki obnavlja oz. preureja I samo sobo, svojih del še do danes ni izvršilo! Mar ne bi bilo bolje, da bi vsaj čez zimo pustili vse še tako, kot je bilo, pa bi z deli začeli zdaj in jih hitro dokončali. Kako dolgo še — sprašujejo ljudje, ki imajo stalne opravke na pošti? Kako dolgo še — vprašujemo, ko gledamo, v kako neprimernih pogojih morajo opravljati svoje odgovorno delo uslužbenci pošte v Novem mestu.

Ali ne bi podjetje »Pionir« na to javno odgovorilo?

Nobenega dolenskega gospodarja brez DOLENJSKEGA LISTA!

Podjetje, ki skrbi za našo udobnost

KAKO GOSPODARIJO?
Podjetje je bilo prej oddelek Mizarstva v Gornji vasi, januarja 1956 pa so se osamosvojili. Tesni prostori so bili največja ovira pri razvijanju in dekorativnosti v Novem mestu. Ni to veliko podjetje, zaposluje le 15 ljudi, od teh štiri vajence, vendar zaradi tega ni nič manj pomembno, saj je to edino tako podjetje v okraju. Posluje dobro in doše letni promet do 20 milijonov din, ima pa tudi pogoje za nadaljnje povečanje. Podjetje je znano po dobrih izdelkih tudi izven okraja, saj je na lastni obrtni razstavi v Ljubljani dobilo prvo nagrado za lepe in okusne tapetniške izdelke. Mnogo izdelujejo tudi za razna podjetja in ustanove in za zasebnike. Načrti imajo več kot jih zmorejo, zato mislijo na razširitev podjetja.

Vsak naročnik želi imeti mehko in trpežno žimnico, udoben fotelj ali obilnazin stol, primeren otoman ali kavč. Vsako željo upoštevajo, če je le mogoče. Izdelava v predmetov za trgovino je serijska, vendar tudi pri tem upoštevajo okus in želje odjemalcev. Za mairskoga je nerazumljivo, zakaj je taka razlika v cenah tapetniških izdelkov. Ta je velika zaradi razlik v izdelavi in kakovosti surovin. Za izdelavo najboljšega raztegljivega kavča je potrebno nad 70 ur dela, za pravi tak so bili tudi ostali čas med vojno zatočički manjših partijskih enot in političnih organizacij.

KAKO DELAJO
Vsa dela imajo normirana. Skupno imajo 126 delovnih enot po normah. Tako je vsak

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED V središču pozornosti

Srednji vzhod nikakor neče stopiti v ozadje. Ze deset let se Združeni narodi ubadajo s tem področjem. Kumovali so že leta 1948 pri rojstvu Izraela in pomagali vzpostaviti majav mir, ki je bil pravzaprav premirje. Nadzorovali so to premirje, ki so ga z obeh strani pogostokrat kršili, pošiljali komisije na mesta, kjer so v mlakah krvi ležali Izraelci ali Arabci ali oboji, da bi ugotovili, kdo je kriv. Kritiki Združenih narodov trdijo, da je bilo to brezupno delo. Toda naj je bilo to delo še tako brezupno, prvič se je na Srednjem vzhodu pojavila bolj morana kot stvarna sila, ki ni delala za svoj račun, ampak je iskreno delala za mir.

Pred dobrimi štirimi meseci je Izrael napadel Egipt. Pokazalo se je, da je vojaško močnejši od njega, toda pod pritiskom Združenih narodov se je umaknil do Gaze in Sarm el Sejka. Ta dva koščka zemlje si je Izrael obdržal do zadnjega, da bi se laže pogajal z Združenimi narodi in Združenimi državami Amerike. Stari izraelski ministriški predsednik Ben Gurion, podoben kakemu preku iz stare zaveze, je dobro vedel, da se bo moral napovedi umakniti, čeprav je zatrjeval, da se Izrael ne bo nikoli umaknil. Toda upiral se je tako dolgo, da je opozoril svet na izraelske zahteve, na krivice, ki jih je baje doživljal Izrael v preteklosti, in na vrsto drugih vprašanj, za katere menda svet ni vedel.

Naposled so se v začetku tega meseca Izraelci umaknili iz Gaze in Sarm el Sejka. To so storili s pogojem — kakor zatrjujejo — da Egipčani ne bodo prišli v Gazo in da nihče ne bo motil plovbe po Akabskem zalivu. Sklicujejo se na domnevna ameriška zagotovila. Zdjaj ko so se pojavili v Gazi egipčijski uradni zastopniki, je oženj v strelh. Izraelci so začeli ponovno groziti, da ne bodo trpeli navzočnosti Egipčanov v Gazi. Čemu so se vendar umaknili? Ali naj bo njihova žrtve zaman? Pozabljajo seveda, da so bili oni napadali in da imajo Egipčani po Združenih narodih priznane pravice do Gaze. Toda to Izraelce ne gane. Pravijo, da bodo oni naredili red, če ga ne bodo mednarodne sile OZN.

Koliko so te grožnje resno misljene, je težko oceniti. Dvomljivo je, da bi si Izrael spet upal spustiti v vojno pustolovščino proti Združenim narodom in proti ZDA. Da pa je položaj spet zelo resen, dokazuje nenadna po izraelske ministric za zunanje zadeve Goide Melr v Washington, kjer se je sestala z Dullesom. Videti je, da so Američani res obljubili, da bodo jamčili svobodno plovbo po Akabskem zalivu, niso pa obljubili Izraelcem, da bodo nastopili proti prihodu Egipčanov v Gazo. Čeprav se zahodni tisk pretežno jezi na Naserja, da ne kaže razumevanja za položaj, mu nihče ne odreka formalne pravice do Gaze. Mar naj ima žrtve napada manj pravice po napadu, kot jih je imela pred napadom? To bi postavilo na glavo vsa načela, po katerih se ravnajo Združeni narodi.

Znamenja pa kažejo, da skušajo ZDA izolirati Naserja in tako diplomatsko zmanjšati njegov ugled in vpliv, posebno med arabskimi državami. Posebni Eisenhowerjev odposlanec Richards, ki ima nalogo »razlagati« Eisenhowerjev načrt za Srednji vzhod arabskim državam na tem področju, ima tako rekoč v žepu dve sto milijonov dolarjev pomoči. Kdor bo priden, bo od sirca Sama kaj dobil. Naser pa je nedvomno v gospodarskih težavah in tukaj računajo ZDA, da ga bodo prisilile k popuščanju. Doseči bi namreč hoteli, da bi Egipt sklenil mir z Izraelom, da bi dovolil plovbo izraelskim ladjam skozi Akabski zaliv in Sueski prekop in da bi se zaveže toliko urediti, da bi se Eisenhowerjev načrt lahko uspešno izvajal. Toda trenutno ni upanja, da bi do tega prišlo, ker je sovražstvo med Izraelom in arabskimi državami pregloboko. Zato bo Srednji vzhod še lep čas v središču mednarodne pozornosti.

V četrtak pričakujejo v Kairu generalnega sekretarja OZN Hammarskjelda v zvezi z razgovori o otvoritvi Sueskega prekopa, ki bo odprt za plovbo vseh ladij 10. aprila. Razgovori se bodo tudi nanašali na Gazo, področje, ki so ga nedavno izpraznile izraelske čete in je jabolko spora med Izraelom in Egiptom.

V Londonu se je začelo zasedanje pododbora komisije OZN za razoročitev. Ameriški delegat Stassen je prišel na dan z novimi predlogi, ki menda »močno zanimajo tudi Sovjetsko zvezo«. Gre za predloge o uporabi jedrske energije samo v nevojaške namene, o omejitvi ali celo prekinitvi poskusov z vodkovnimi bombami, o zmanjšanju števila oboroženih sil, o ustanovitvi mednarodnega organa za nadzorstvo nad medicinskimi izstrelki in o ustanovitvi organa, ki bi pazil, da ne bi prišlo do nedandnega napada.

Podpredsednik ZDA je na svoji poti po Afriki prišel tudi na kratek obisk v Italijo, kjer se je sestal s predsednikom vlade Segnija in zunanji ministrom Martinom. Govorili so o zlasti o položaju v Sredozemlju in Srednjem vzhodu. Iz Rima je Nixon odletel v Tunis, ki praznuje obletnico neodvisnosti. Sovjetsko znanje ministrstvo je poslalo za-

hodnim evropskim državam noto, v kateri predlaga, naj bi opustili sedenje načrte o Evratomu in skupnem evropskem tržišču, namesto tega pa naj bi ustanovili podobno organizacijo za vso Evropo, vstevši: Sovjetsko zvezo ob morebitni udeležbi ZDA. Tega sovjetskega predloga na Zahodu niso ugodno sprejeli.

Predsednik francoske vlade Guy Mollet je izjavil, da je treba napraviti iz Evrope tretjo mednarodno silo, ki bo vzdrževala ravnotežje med ZDA in SZ. Po njegovem mnenju bi bila nevarnost za mir velika, če bi se dve največji sili — ZDA in SZ — znašli druga proti drugi iz oči v oči.

Predsednik indonezijske vlade Sukarno, ki se bori s številnimi težavami zaradi uporov v državi, je izjavil, da je moral zaradi močnega nasprotovanja opustiti misel o ustanovitvi vlade vseh strank, v kateri bi bila tudi zastopana tudi KP Indonezija.

Predsednik ZDA Eisenhower in ministriški predsednik Velike Britanije Macmillan se 21. tega meseca sestane na Bermudih, da bi se pogovorila o sodelovanju med obema državama, ki je močno trpele zaradi napada na Egipt. Na dnevnem redu bo predvsem Srednji vzhod. Govorila bosta tudi o skupnem boju proti »svetovnemu komunizmu«.

Gozdna požara v Beli krajini

V torek 12. marca je neko transportno letalo opazilo v Gorjancih velik gozdni požar. Takoj je javilo v Karlovac, od tam so sporočili v Ljubljano, Ljubljana pa nemudoma v Novo mesto, kjer je bil takoj dan znan za alarm in so novomeški gasilci šli gasit. Vendar je bila pri teh sporočitih usodna napaka. Sporočen je namreč bilo, da gori v Jugorju pod Gorjanci v resnici pa je gorel gozd in to v Jugorjih v Beli krajini. Zgorelo je okrog 20 ha mladega gozda. Gasilci so potem, ko so zvedeli kje gori, zadrželi tja in pričeli gasiti. Seveda niso imeli s seboj orodja za gašenje gozdnega požara, kar jim je delo zelo otežilo. Vendar je bil oženj kmalu zaduščen, ker dreve ni bilo goste in ni bilo smrečje, marveč le po večini brezje in leska. Vzrok požara je varjetno nepravilnost kmetov, ki sedaj spomladi požigajo suho travo, pa ne pazijo dovolj, ali je oženj pogasen, ko odhajajo domov.

Najbrže iz istega razloga je prišel goreti v četrtak 14. marca državni gozd prav v bližini prvega požarišča. Pogorelo je spet okrog 5 do 6 ha mladega brezovega in leskovega gozda. To pot je bil oženj po

noči, kar je bilo se težavnije kot prvič. Spet so bili policijski gasilci iz Novega mesta, ki so bili prvi na mestu in takoj pričeli gasiti.

Zelo žalostno pa je, da ljudje, kadar gre za državno lastnino, nimajo nikakega razumevanja. Tako so se branili posoditi gasilcem motike in drugo orodje, češ saj gozd ni naš, saj je gajina. Besedo gajina istovetijo s pojmom občina. Te reči gajinska hosta lahko zgori, da le prvata ostane.

Za 200 tisoč kubikov lesa

Gospodarski pomen nove ceste Miklarji—Vrh gora—Dalnje njive

Da bi rešili propadanja znatne količine bukovega lesa v gozdovih Debelega vrha, Vrh gore in v ostalih okoliških gozdovih, ki jih je napadla neka glivčna bolezen, so se odločili za zgraditev gozdne ceste Miklarji—Vrh gora—Dalnje njive. Bukovina na tem področju hira in je škoda iz leta v leto večja. Iz gospodarskih ozirov jo je treba posekati in te površine pogozditi z drugim drevjem. To pa je mogoče samo z zgraditvijo nove ceste.

Načrt za njeno gradnjo od Vrh gore do Dalnjih njiv je izdelan do podrobnosti in trasa je že zakoličena. Izdelal ga je v sporazumu z okrajno gozdno upravo Novo mesto in Kočevjskega okrajnega cestne uprave Novo mesto tovariš Pius Zužek.

Ta del ceste bo dolg 9 km in 380 metrov. Trasa je speljana skozi gozdne predele od Vrh gore — od nove ceste — mimo hriba Vušca, Travnika, Kolečaja, Osredka, Tivose glaviče, Srednjega vrha, Mrakovice, mimo sode stih, radenskih in žeparskih gozdov in Zlavnika do vasi Dalnje njive. Računajo, da je na tem območju pribl. 150.000 kub. m lesa, ki ga bo mogoče po novi cesti spraviti v dolino. Cesta bo brez večjih vzpetin. Le na dolžini 800 metrov bo znašal vzpon 5 odstotkov, drugod pa znatno manj. Nadmorska višina ceste bo pri Vrh gori 570 metrov, na najvišjem kraju 622 metrov, pri Dalnjih njivah pa 394 metrov. Navzgor nadmorsko višino bo imela pri radenskih gozdovih. Vozišče nove ceste bo široko 4 metre; imela bo lepo speljane krivine ter bo sposobna za vsak promet. Ker je pri Kolečaju predviden še dcep ceste proti Zepudju in Dragatušu, bo to hkrati najbližja pot iz Dalnjih njiv in Spharjev ter okoliše proti Croninju.

ZDAJ — KOMAJ ČETRINO PRAVE VREDNOSTI ZA LES!
Na tem gozdnem področju prevladuje bukov les, ki pa ima zaradi pomanjkanja cest zelo majhno vrednost. Tehničnega lesa, katerega je med napadeno bukovino veliko, ni mogoče spraviti v dolino. Kmetje, kolikor so seki ali les v teh gozdovih, so tudi le tehnični les ržepčili.

Medtem ko je izšla 1. številka II. letnika Uradnega vestnika okraja Novo mesto že 31. januarja, sta izšli 2. in 3. številka 12. oktobra 1957. V prvi beremo med drugim odloko OBLO Cronmelj in Mirna o družbenem planu za 1958, razne odloke OBLO Novo mesto, Cronmelj, Sentlerje, Kostanjevica-Podbočje s področja gospodarstva, finansiranja obč. proračunov, postavljanja trgovine in gostišče ter pod. Druga številka objavlja odloko OLO o začasnem finansiranju proračunskih potreb za prvo tromesečje 1957, o ukinitvi postaje za obnovo

vinogradništva in sadjarstva v Novem mestu, sklep o osamosvojitvi opekarne Kanjarica itd. Objavljata tudi nekaj odlokov občin, ljudskih odborov Novo mesto, Mirna, Straza-Topolice, Trebnje in Zumberk pravila upravnega odbora gozdnega sklada in pravila kmetijske šole Grm.

Tretja številka nas spet — kot že nekaj zadnjih — neljubijo preseneča: objavlja namreč (15. marca 1957) odloko OBLO Straza-Topolice o družbenem planu občine Straza-Topolice za leto 1958, ki je bil sprejet na seji Občinskega ljudskega odbora v Strazi že 23. junija 1956! Res je, da so te zaveze v tiskom in z obsegom gradiva, ki ga je Uradni vestnik v svojih lanskih številkah objavil. Toda, objavljanje letnih družbenih planov 9 mesecev potem, ko so bili sprejeti in ko je leto zaključeno — čemu to? Menda tisk v Kočevju ni tako poceni, da je treba natisniti vse, kar je bilo nekdaj in nekdaj sprejeto. Zaradi tako poznega objavljanja nekaterih odlokov smo silili pritožbo tudi že med izdajo Uradnega vestnika, zato menimo, da bi bila umestna stroža presoja, kaj naj gre v tisk in kaj naj ne od gradiva, ki je staro, odloči.

SIRŠI GOSPODARSKI POMEN NOVE CESTE
Nova cesta pa ni potrebna le za spravilo lesa, ki propada, pač pa tudi za pogostovanje, ki ga je treba hkrati izvajati ali pa še prej kot sejanje. Prav tako bo cesta koristila lovstvu in turizmu, kot tudi povežava kraj, S to cesto bodo postali lahko dostopni sedaj še skoraj nepoznani vrhovi na grebenu od Miklarjev do Sinjega vrha, odkoder je zelo lep razgled daleč v Lško, proti morju in gorenjskim velikanom. Ze s ceste bo razgled na sotesko Kolpe, na avtomobilsko cesto Karlovac—Reka, kot tudi na številna naselja. Važno je še poudariti, da bo šla ta cesta skozi predele, koder so se zadrževali prvi belokranjski partizani leta 1941 in so bili tudi ostali čas med vojno zatočički manjših partijskih enot in političnih organizacij.

Predvidevajo, da bodo pričeli z gradnjo dela ceste od Vrh gore proti Dalnjim njivam že letos. Potrebno pa je ceste sgra-

Zene v Gabrju nam pišejo

Tudi letos smo v Gabrju prav lepo proslavili Dan žena. Proslavo smo imeli v nedeljo 10. marca popoldne z govorom in nastopom pionirjev, ki so bili prav prisrčni. Po proslavi smo se zbrale na majhno pogostitev, kamor so prišle tudi starejše žanje. Nekatero smo obkale doma in jih obdarile, druge pa so se prijetno zabavale ob pogostitvi mizah v veselji zabavi. Obiskali so nas tudi predsednik občinskega odbora Zveze borcev Janez Zupantič, njegova žena in tov. Skof. Godec je rezal tako veselo, da so zaplesale tudi starejše žene. Vsem nam je bilo prijetno in bi bilo kar prav, da bi se še večkrat tako zbrale.

Norvežani — narod ribičev

Norveška je majhna država; šteje 2.800.000 prebivalcev, toda s svojo trgovsko mornarico je na tretjem mestu na svetu, glede letne proizvodnje rib pa med prvimi območskimi državami v Evropi — od 1.200.000 do 1.700.000 rib. Vrednost tega blaga, pridobljenega iz morja, znaša letno pol milijarde norveških kron. Vseh ribičev na Norveškem je 140.000, njihova ribiška mornarica pa šteje 30.000 ljudi.

Podjetje ima precejšnje težave z mizariskimi izdelki. Čeprav je pri nas toliko mizariskih podjetij in mizarjev, podjetje težko dobi okvirje za kavče in otomane, pa tudi čena je pri posameznih podjetjih zelo različna. V zadnjem času jim dobavljata izdelke Mizarstvo Dvor in v Tapetnistvu so z njimi zelo zadovoljni, samo še več bi jih potrebovali. Se bolj primerno bi bilo, če bi imeli voljkega mizarja, ker so potrebna večšit tudi kakšna popravila.

Tudi sedajni novi prostori so jim že pretežni, zato mislijo na razširitev. Ker je naročil dovolj, bi lahko zaposlil več ljudi. V načrtu imajo predvsem še oddelke za prešite odeje, za katere je veliko povpraševanje. Upajo, da bodo s pomočjo občinskega ljudskega odbora, ki kaže veliko razumevanje za podjetje, povečali proizvodnjo, postali še bolj konkurenčni ter dali še več cenilnih in kvalitetnih izdelkov delovnim ljudem za prijeten oddih in počitek.

Te izdelki so lani na obrtniki razstavi prinesli novomeškimi tapetnikom prvo nagrado.

PROBLEMI IN NAČRTI
Podjetje ima precejšnje težave z mizariskimi izdelki. Čeprav je pri nas toliko mizariskih podjetij in mizarjev, podjetje težko dobi okvirje za kavče in otomane, pa tudi čena je pri posameznih podjetjih zelo različna. V zadnjem času jim dobavljata izdelke Mizarstvo Dvor in v Tapetnistvu so z njimi zelo zadovoljni, samo še več bi jih potrebovali. Se bolj primerno bi bilo, če bi imeli voljkega mizarja, ker so potrebna večšit tudi kakšna popravila.

Tudi sedajni novi prostori so jim že pretežni, zato mislijo na razširitev. Ker je naročil dovolj, bi lahko zaposlil več ljudi. V načrtu imajo predvsem še oddelke za prešite odeje, za katere je veliko povpraševanje. Upajo, da bodo s pomočjo občinskega ljudskega odbora, ki kaže veliko razumevanje za podjetje, povečali proizvodnjo, postali še bolj konkurenčni ter dali še več cenilnih in kvalitetnih izdelkov delovnim ljudem za prijeten oddih in počitek.

DOLENJSKO KMETIJSTVO

VIKTOR ZUPANČIČ, predsednik okrajne zadrzne zveze Novo mesto:

Krepak porast zadružništva

V zvezi z letošnjimi občnimi zbori splošnih kmetijskih zadrug v našem okraju, ki so bili izredno dobri po udeležbi članov in razpravi, smo zaprosili predsednika okrajne zadrzne zveze Novo mesto VIKTORJA ZUPANČIČA, da bi nam povedal svoje mnenje je o letošnjih občnih zbora in njihovem pomenu za nadaljnje delo zadrug. Tovarš predsednik Zupančič nam je odgovoril:

»Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da se zadrzna misel v okraju dobro krepi. Zadržništvo je sedaj v okraju že nad 11.000, njihovo število pa še vedno raste. To je posledica pojačane prizadevanja zadrug, boljše delo njihovih upravnih odborov in večje sodelovanja s člani, kot tudi nastava uslužbencev v zadrugah, ki so s svojim delom razvijali zadržno dejavnost.

DOBRA UDELEŽBA IN ŠE BOLJŠE RAZPRAVLJANJE

Značilna za letošnje občne zbornice je velika udeležba na zbornicah in plodna razprava o delu zadrug in njenem pro-

gramu. Letos so o delu zadrug in njenem načrtu razpravljali poleg tega še na vsakih sestankih zadržnikov in na sestankih Socialistične zveze, tako da lahko trdimo, da je o delu zadrug in njihovem gospodarskem načrtu letos razpravljalo v okraju nad 8.000 ljudi. Tako velika udeležba na občnih zbora in zanimanje za zadržno gospodarstvo dobro dokazuje zaupanje kmetov v zadrugo.

Poleg tega pa so zadrug v lanskem poslovanju pokazale prav lepe finančne uspehe in dokaj čista dobička - ki bo šel seveda spet nazaj v kmetijsko in od katerega bo imel korist vsak zadržnik. Dobro poslovanje, mislim tudi finan-

čno, je veliko pripomoglo, da so kmetje dobili zaupanje v zadrugo, kar se je kar lepo pokazalo na občnih zbora.

Tudi lani so bile pomanjkljivosti v delu posameznih zadrug in tudi v celoti. Predvsem je bilo premalo povezave in sodelovanja upravnih odborov z občinskimi ljudskimi odbori in njihovimi organi pri črpanju skladov za pospeševanje kmetijstva. Vedeči moramo, da je naš okraj agrarno področje in da moramo zato kmetijstvu posvečiti vse skrb. Uspehe pa bomo dosegli samo s skupnimi naporci.

GOSPODARSKI NAČRT ZADRUGE IN OBČINE - ZAKROŽENA CELOTA

»Letošnji gospodarski načrt zadrug so zelo dobri. O njih so razpravljali, kot sem povedal, tudi na vsakih sestankih, zato smatram, da so skrbno sestav-

ljeni in izvedljivi. Važno je tudi to, da so letošnji gospodarski načrti sestavljeni del družbenih načrtov občine. Načrti predvidevajo črpanje investicijskih skladov za gospodarski napredek zadržnikov. V teh načrtih je prvič zajeta gradnja gnojilnih jam, silosov, urejanje sadovnjakov na stranskih kompleksih in gradnja zadržnih objektov: skladišča, lokali, upravni prostori, zadržne sušilnice in zlasti zbiralnice za mleko, rane predelovalnice in podobno. V te namene so na razpolago dokajšnji krediti, ki jih bodo zadrug dobile od zadržne hranilnice, od ljudskih odborov in ostalih družbenih skladov za napredek vasi. Razumljivo je, da bodo zadrug porabile tudi svoje sklade in dobiček.

ZAZELENI SO PREDVSEM KRATKOROČNI KREDITI

Na letošnjih občnih zbora je bilo izredno veliko zanimanja za kratkoročne kredite, ki jih zadržniki lahko dobe pri svoji zadrugi za nakup umetnih gnojil in drugih pripomočkov za povečanje dohodka iz kmetijstva. Na splošno zadržniki zelo segajo po teh kreditih in z njimi kupujejo umetna gnojila, razna semena in drugo, tako da je promet s tem blagom v zadrugah izredno porasel. Prav gotovo bo poraba umetnih gnojil vplivala na večji hektarski donos, tako kot izbrana semena, po katerih zadržniki pridelajo zelo lepe žito.

Letošnji občni zbori KZ so bili zaključeni z 20. marcem. Na okrajni zadržni zvezi sedaj pripravljajo občni zbor OZZ, na katerem bomo dali podrobnejši predel celotnega dela zadržništva v našem okraju.

Zvezni poslanec Janez Hribar v Žužemberku

Predzadnjo nedeljo je obiskal Žužemberk zvezni poslanec Janez Hribar. Predstavnikom organizacij iz vse občine je govoril o našem kmetijstvu v merilu celotnega gospodarstva, predvsem pa prikazal, kako naj bi se naše kmetijstvo dvignilo in kakšno vlogo naj pri tem imajo kmetijske zadrug. Navzoči so postavili tudi nekaj vprašanj in tov. Hribar je nanje obširno odgovarjal. Zastopniki organizacij bodo njegove besede posredovali članom na bližnjih zbora volivcev v Žužemberški občini. MK

PRVI POMLADNI DAN JE DANES; SE MALO, PA NAS BO CVETOČE DREVJE TUDI V BELI KRAJINI IN DRUGOD PO DOLENJSKEM TAKOLE POZDRAVLJALO

Pismo z občnega zbora članov kmetijske zadrug Mokronog

Malo sem ga zamudil; je že v navadi, da zbor ni takoj sklepečen, pa sem se malo potegnili, da bo bolj po mokronoško. Od približno 250 zadržnikov se nas je zbralo le 50. Pripomniti moram, da so bili po vaseh, ki spadajo v področje KZ, sestanki, ki jih je upravnih odbor organiziral kot pripravo na občni zbor. Vključno so ti sestanki uspeli ne vem, ker nimam o tem podatkov. Zdi pa se mi, da je takšna udeležba in nezainteresiranost zadržnikov za letni občni zbor vse obsebe vredna.

Nekoli tedi, da smo ga kar takole bolj po domače urezali, vendar sem imel občutek, da je razen nekaj častnih izjem bilo vse preloščeno stvarne razprave o prečih problemih. In bi bilo tovrstno, Petra Deva, Marjana Dolenski in zastopnika OZZ tov. Pirca, bi se razprava ne bila niti toliko razvela.

Foročila pospeševalnih odsekov in poročila o finančnem stanju zadrug, ki so jih dali odgovorni ljudje, so bila kar zadovoljiva. Sklenili smo že, da se kupi nova mlatilnica, ker sta obe, ki jih zadruga ima, že staro. Z delitvijo dobička smo bili hitro gotovi po sicer starem, a ni lepem slovenskem pregovoru: »Kar ni, se vojska ne vzame«. Ne bi pisal teh vrstic, da se ni vnela živahna in zanimiva razprava o problemu povznanja naše kmetijske produkcije. Tov. Pirca je po domače, a prav korenito ortal našo politiko. Vsi vemo, da je naše kmetijstvo zaslovalo in niti zdajče ne dosega kmetijske produkcije bolj razvitih držav. Da ne bom predolg, bom povedal samo, da se je razprava pletla samo okrog problema, ki ni nov. »Kdaj se je vrnil kdo iz tovarne na kmetijo?« je vprašal tov. Dev. Res je, sinovi in hčere premožnejših kmetov gredo raje v tovarno, kakor da bi garii na domačem posestvu ali v kmetijstvu sploh.

V tovarni je delo osemurno, potem je čas za kino ali drugo razvedrilo in sport. Kmečko delo pa se ne da razdeliti v delovni čas, ker je odvisno od vremena in vrste dela. Industrijski delavec ima po toliko in toliko letih pokojnino, ker je socialno zavarovan. Marsikdo pa pravi, da bi morali biti hlapci in dekle tudi socialno zavarovani. Morali bi biti, vendar niso, oziroma jih ni več prvih hlapcev in deklet (oprostite, da ne rabim kulturnejšega izraza), ker naša kmečka posvetava po večini niso toliko donosna, da bi poleg davkov in taks prenela še stroške socialnega zavarovanja.

V nedeljo - razstava v Šentjerneju

Kmetijsko - gospodarska šola bo 24. marca zaključila pouk na zimsko-kmetijski šoli. Od 25 vpisanih, je redno obiskovalo pouk 18 fantov, 14 deklet pa je obiskovalo šolo skoraj brez vsakih izostankov. Imeli so strokovni in praktični pouk. Novo poslopje kmetijsko-gospodarske šole ima veliko, moderno urejeno kuhinjo in učilnico. Ob zaključku bodo učenci priredili razstavi kuharskih izdelkov in ročnih del. Razstava bo odprta v nedeljo 24. marca od 7. ure zjutraj do 16. ure popoldne. Vsi, ki se zanimajo za napredek naše kmečke mladine, naj si razstavo ogledajo. Letošnji učenci so se vključili v krogek mladih zadržnikov, ki ima namen nuditi članom možnost nadaljnje strokovne izpopolnjevanja. Vse leto se bodo sestajali in pod strokovnim vodstvom delali razne praktične pouzke na krompirju, v sadovnjaku, vinogradu in na zelenjadnem vrtu. V.

Žene v žužemberški občini

Ze presovor pravi, da žena tel vogle podpira. Tako je tudi v Žužemberku in okolici. Žene so morale trdno prijeti za delo, poleg tega pa voditi gospodarstvo in skrbeti za družino. Kmalu so spoznale potrebo po izobraževanju. Pred leti v Žužemberku in okolici, ni bilo mogoče dobiti fantov v kmetijsko-gospodarsko šolo, šele letos so se deloma omehtali. Dekleta pa so tudi po dva uri daleč hodila v kmetijsko-gospodarsko šolo in pokazale mnogo več zanimanja kot fantje, ne samo za kuhanje, šivanje in ročna dela, temveč tudi za kmetijstvo, živinorejo, sadjarstvo, vrtnarstvo in mekarstvo. Marsikje so morda prav ta dekleta vsaj malo spremenila enolično prehrano in polepšale domove. Kje vse danes delajo naše žene?

gostinstvo 1, v svetu za šolstvo 3, v svetu za zdravstvo 2, v svetu za socialno varstvo družine 5. Ženi sta tudi predsednici sveta za šolstvo in za varstvo družine.

Tudi v odborih organizacij je precej žena, tako v vsakih odborih SZDL in v občinskem odboru, pri Rdečem križu in Društvu prijateljev mladine. Dekleta telovadijo kot članice TVD Partizana in sodelujejo pri kulturno-prosvetnem delu. Sodelovanje žena v družbenem upravljanju je premagalo začete težave; zdaj ga veča samo še poglabljati.

Viktor Zupančič, ljudski poslanec in podpredsednik OLO Novo mesto

V upravnem odboru zadrug sta 2 ženi, ženazadržnic je pa 186. Pri občinskem ljudskem odboru sodelujejo žene v naslednjih svetih: v svetu za finance, v svetu za trgovino in

Naši kmetijski strokovnjaki v Italiji

Skupina naših kmetijskih strokovnjakov in funkcionarjev je odpotovala v Italijo, kjer bo obiskala kmetijski sejem v Veroni in si ogledala nekatere tovarne kmetijskih strojev ter postaje za gojitve koruze. V skupini so tudi predstavniki OZZ Novo mesto.

Se pobranala bosta z očetom pa bo njiva čakala samo še prvega dežja, ki ga na Dolenjskem zdaj tako potrebujemo.

SODELOVATI JE TREBA NE PA MLATITI PRAZNO SLAMO

V NEDELJO, 3. MARCA, SO ZBOROVALI TUDI ZADRŽNIKI TOPLIŠKE ZADRUGE; NJIHOVEGA OBRACUNU SO SE UDELEŽILI ING. VILMA PIRKOVIČ, JOŽE KNEZ IN PREDSEDNIK OBLO FRANC MARKOVIČ.

Kmetijska zadruga v Dol. Toplicah ima zdaj v svojih vrstah 273 članov, kar je 51 odstotkov prebivalcev, ki se na njenem območju pečajo s kmetijstvom. V preteklem letu je posebno povečala odkup poljedelskih pridelkov in razširila dejavnost pospeševalnih odsekov, je med drugim poročal predsednik KZ Jože Peiko, ki je tudi podrobneje opisal delo teh odsekov. Zlasti lepe uspehe so dosegli živinorejci in sadjarji. Na Ljubno so začeli s poskusnim parcelam za žlahtno trto, na Rigiču pa s plantžo za sadje. Nove sadne sušilnice že dajejo prve uspehe, dva mladince je pa KZ poslala na tečaj. Kmetijski odsek je skrbel zlasti za boljše seme in za njihovo čiščenje, več je bilo nakupljenih umetnih gnojil, KZ pa je štampiljala tudi 5 mladincev na kmetijskih šolah v Novem mestu in Mariboru. Čebelarški odsek ima 51 članov. Na Pokorelcu nameravajo postaviti opazovalno postajo za hovevo pašo. Lesni odsek in trgovina sta tudi lani dala zadrug lep dobiček, ki ga uporabljata za razširjeno delo pospeševalnih odsekov. Uslužbenec zadrug se je uspešno trudil, da so izboljšali postrežbo strank, vse revizije v KZ pa so pokazale, da je poslovanje v redu.

Uspeh lanskega leta? Odkar zadruga obstaja, je imela največji promet - kar 97.500.000 dinarjev ga je bilo, na kancu pa so računali pokazali, da bo dobička pribl. 8 milijonov din. Od tega bodo vložili 4 milijone v investicije, 2 milijona je dobila občina, dva milijona pa bosta razdeljena v skladu za samostojno razpolaganje v zadrugi.

O tem, da se topliški zadrž-

niki lotevajo svojih nalog po točno vsajprej določenem načrtu, je Dolenjski list že poročal; o samem načrtu v kratkem še kaj več.

Na zboru so zadržniki izvedli nov upravnih in nadzorni odbor; v obeh so zastopani člani iz vseh vasi, ki jih obsega KZ Dol. Toplice.

Nezumevanje ali naganjanje?

Razpravljanje članov je bilo na topliški zboru živahno in plodno. Pokazalo je dobre in slabe značilnosti dela zadrug in njenih članov. Čuditi se je pa treba neumestnemu vprašanju, ki ga je postavil eden izmed zadržnikov, ko je dejal: »Ali se sploh še spiča biti član zadrug, če od nje ničesar ne dobimo?«

To je vprašal posestnik, ki ne ve (ali pa noče vedeti?), da vrata zadruga leto za leto del dobička članom v različnih oblikah; daje jim popust pri gnojilih, semenu, gradnji in vzdrževanju raznih objektov, pomaga mladini in s tem vsem zadržnikom pri izobraževanju (saj bodo strokovnjaki, ki se bodo po šolanju vrnili v domačo zadrugo, reševali gospodarska vprašanja vseh članov zadrug). Zadruga organizira razna poučna potovanja, predavanja, obiske vzornih posestev itd. itd. Je potem tako vprašanje umestno? Mislimo da ni. In kaj naj rečemo o zadrž-

niku iz Soteske, ki je žaljivo napadel ves upravni odbor in ostale zadržnike, češ »saj smo gojufite in odirate kmetaje! Odkod, zakaj take besede? Moršičko pa pravi, da bi morali biti njihovi hlapci in dekle tudi socialno zavarovani. Morali bi biti, vendar niso, oziroma jih ni več prvih hlapcev in deklet (oprostite, da ne rabim kulturnejšega izraza), ker naša kmečka posvetava po večini niso toliko donosna, da bi poleg davkov in taks prenela še stroške socialnega zavarovanja.

Posledica? Beg od zemlje! Spominjam se, da so v prejšnjih avstroogerskih časih kmečki o vsi teh vprašanjih, in med letom našel pot do upravnega odbora, na zboru zadrug ne bi postavjal vprašanj, ki bi se jih sramoval otrok, ne pa starejši možak in trden kmet!

Pokazalo se je, da bi bilo vse pravilno, ko bi vsi člani zadrug se med letom bolj sodelovali z vodstvom zadrug. Prav bo tudi, da se prej ali slej v upravnem odboru zvrste vsi člani zadrug, saj bodo le tako spoznali, kako težko je delati in vztrajati, kako lahko pa - staj ob strani in mlati prazno slamo... S. F.

Nobenege dolenskega gospodarstva brez DOLENJSKEGA LISTA!

Beseda straških zadržnikov

V Zadržnem domu v Straži je bil v nedeljo 10. marca letni občni zbor Kmetijske zadrug. Navzočih je bilo 198 članov. Zboru sta prisostvovala tudi zastopnik OLO Novo mesto tov. Počervina in zastopnik OZZ tov. Šprajcar.

Iz poročil upravnega in nadzornega odbora lahko sklepamo, da je zadruga v preteklem letu uspešno delala. Struktura kmetijstva je taka: v območju KZ Straža je 585 ha obdelovalne zemlje, od tega: 375 hektarjev orne, 120 ha travnikov in pašnikov, 70 ha vinogradov ter 20 ha sadovnjakov. Kmetijska zadruga ima 313 članov, od teh je 86 srednjih kmetov, 89 malih kmetov in 138 ostalih t. j. delavcev in uslužbencev. Zadruga ima sledečo dejavnost: trgovino z dvema poslovalnicama, lesni odsek, kreditno hranilni odsek in strojni odsek.

Lani je zadruga veliko pripomogla k dvigu kmetijske proizvodnje in izboljšanju živinoreje. Zadržnikom je prodajala umetna gnojila po zelo znižani

gram dela. Ukvarja se predvsem z izboljšanjem gospodinjstva na vasi. Žene so si zadale nalogo, da bodo gojile štajerske kokoši in si lepo uredile vrtove. Naročile so piščance, vsejale toplo gredo in naročile semena. Lani so organizirale gospodinjstvo tečaj, ki ga je obiskovalo 24 deklet. Priučile so se kuhanja in ročnih del. Poslušale so tudi predavanja o zdravstvu ter politično predavanje o zunanjih in notranjih politikah. Ob zaključku tečaja so priredile lepo razstavo izdelkov. Žene zadržnice so za 8. marec pripravile proslavo s kulturnim sporedom. Povabile so žene in mištere padlih borcev in jih pogostile. Finančno sta jih podprla Oblo in Zveza borcev. Organizirale so tudi predavanje o prehrani, mekarstvu, perutinarstvu in vrtnarstvu. Udeležba je bila dobra.

Za novoletno željo so tudi zadržnice pripomogle k obdaritvi otrok in pomagale organizirati otroško pashno maškeraado. Februarja so organizirale šiviljski tečaj, katerega se je udeležilo 46 žena in deklet. Razstava njihovih del v Zadržnem domu je dokaz, da je bil tečaj uspešen. Tudi v bodoče ne bodo prenehale s organiziranjem tečajev; če bolj si bodo uredile vrtove in pridelale čimveč zelenjave, ki je neobhodno potrebna za prehrano. Z rejo štajerskih kokoši pa bodo dosegle večjo proizvodnjo jajc.

Kako pa z odkup?

V poslovnem letu 1956 je imela zadruga 76.578.811 din prometa. Največ prometa je imela trgovina 43.000.000 din, nato odkup lesa 26.000.000, odkup kmetijskih pridelkov in zeljšč 4 milijone 390 tisoč din. Skupni dobiček zadrug znaša 5.240.000 dinarjev. Iz navedenega je raz-

vidno, da je odkup kmetijskih pridelkov in zeljšč zelo majhen v primerjavi z ostalim prometom. Zadruga bo v bodoče zainteresirala kmetovalce za odkup in bo odkupovala tudi manjša količina. Člji zadrug je napredek kmetijstva in dvig kmetijske proizvodnje. Kmet je proizvajalec, zadruga naj ga zainteresira in mu pomaga do izboljšanja hektarskih donosov. V poučna namene bo zadruga obdelovala hektar njivske površine in obveščala kmetovalce o uspehah.

- Kmetijsko pospeševalni odsek pri KZ si je zadal nalogo, da bo v letu 1957 takole dvignil kmetijske proizvodnje: 1. pšenico iz dosedanjega povprečnega donosa na ha 1300 kg na 1750 kg; 2. krompirj od 12.000 kg na 16 tisoč kilogramov; 3. dvig mlečnosti pri kravah na glavo od 1200 l na 1600 l.

Da se bo hektarski donos lahko toliko dvignil, se bodo kmetje posluževali strokovnih navodil ter dovolj in pravilno uporabljali gnojila. Nabavljali bodo dobra semena, uporabljali zaščitna sredstva, pravočasno sejali in pravilno obdelovali zemljo. Dobavo semen bo preskrbela zadruga.

Za ureditev gnojšč bodo zadržniki potrebovali kredit v znesku 400.000 din, za zaščitna sredstva za zapraševanje krompirja pa 100.000 din.

Kmetijska zadruga bo letos za dvig kmetijske proizvodnje prispevala iz svojega sklada za pospeševanje kmetijstva 330.000 dinarjev. Tu so upoštevani razni prispevki kot za škropljenje sadnega drevja, za ureditev tople grede ženam zadržnicam, za poučno zasiditev drevesnic, za razna predavanja, tečaje, naročilo strokovnih listov, brošur itd.

Razpravljalo se je tudi o delovnih, ki so prikazale ob zaključnem računu izgubo. Tr-

govina je imela le navidezno izgubo, saj je krila popust pri umetnih gnojilih in krmilih. Pripomniti pa moramo, da zelo malo odkupuje od kmetov proizvajalcev. Na to nerentabilnost vpliva tudi to, da ima poslovalnica vedno manj strank, kar obojata v poročilu upravni in nadzorni odbor. Zadržniki pa so v razgovoru poudarili, da so v ostalih nezadržnih poslovalnicah marsikateri predmet cenjeji. Vsekakor bo morala zadruga v bodoče posvečati več pozornosti cenam, da se take nepravilnosti ne bodo več dogajale.

Prav tako je bilo govora o vinogradu, ali naj še dalje ostane v sklopu zadrug. Zasluga je le v žlahtno trto, ki pa slabo uspeva in večkrat pozebe. Tudi Mesarija in Pekarija sta prešli v letu 1957 v kolektivno upravljanje.

Izid volitev je pokazal, da so si zadržniki izbrali dobro vodstvo. Upamo, da bodo novoizvoljeni odborniki dobro opravili svoje delo. Slavko Kregar

„Tam krožijo zvezde in merijo čas“..

Ob novih knjigah »KMEČKE KNJIGE«

Za splošno izobrazbo naših ljudi in posebej še za strokovnjake in pouk naših kmetovalcev in gospodarjev tako prizadevna založba »Kmečke knjige« je spet poslala na knjižni trg tri sicer drobne, toda, vsaka za svoje področje, zelo zanimive in tiskovno bogate knjige oziroma brošure. Na prvem mestu zasluži posebno pozornost

NEBO NAD NAMI, II. del: ZGRADBA VESOLJSTVA. Njen avtor (Pavle Kunaver) je naš dobro znani popularizator astronomije; že leta 1955 je pri »Kmečkih knjigah« izšlo njegovo Nebo nad nami, I. del, in doživelo pri številnih bralcih lep sprejem, kajti, nebo s svojimi čudovitimi skrivnostmi in lepotami že od pomnjenja privlači pozornost učenih in preproštih ljudi. V tej knjižici, **Zgradba vesoljstva**, nam Kunaver na 100 straneh razkriva in poljašuje preprosto in na podlagi najnovejših dognanj znanosti čudovito zgradbo vesoljstva

nad nami, tistega vesoljstva, o katerem poje Zupačič: »Tam krožijo zvezde in merijo čas...« V prvem delu je avtor obravnaval našo sončno družino (sonce, planete), v tej je posegel v veličastni prostor zvezd, Rimskih cest, zvezdnih meglic in podobno. Drobna, toda po svoji vsebini dragocena knjiga se bere napeto ko povesti. Krasi jo tudi 50 fotografij zvezdnega neba. Opozorjamo nanjo vse naše bralce, še posebej pa dijake. Knjiga stane 250 din.

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV. I. del. Napisal ing. Vilko Stern. Kmetijske zadrage kakor vse, ki sodelujejo pri upravljanju kmetijskih gospodarstev, so zelo pogrešali sodobnega, primernega priročnika. S to knjigo jim bo zelo ustrezno in pomagano, o čemer nam pove že povzetek najvažnejših poglavij: Osnovni gospodarski pojmi, Proizvajalna sredstva v kme-

tijstvu, Obratna sredstva, Agrarno stanje Slovenije, Lasi-ninski odnosi na vasi, O zemljiški knjigi, Kmetijsko združbe, Delo v kmetijstvu itd. Snov pojasnjujejo številne risbe in fotografije. Strani 128, cena 160 din.

PREDELAVA SADJA V BREZALKOHOLNE PIAČE. Napisal Franjo Kafol, našim kmetovalcem že dobro znani strokovnjak za tovrstna vprašanja. V začetku uvoda pravi Jože Potrč: »Ta brošura naj služi predvsem pouku in propagandi za pametnejšo uporabo sadja in njegovih sokov za prehrano našega človeka... Naše zadrage naj oborožijo, da bodo povečali družbeno bogastvo in prispevali čimveč k dvigu zdravstvene ravni našega ljudstva.«

Avtor je zajel vsebino v tale poglavja: Splošno o sadnih sokovih, Najpomembnejše sadje za sokove, Priprava sadja, Preprosto vkuhanje sokov v steklenicah, Sadni sokovi v sodih in podobno. Na skromnih 38 straneh mnogo dragocenege in poučnega gradiva za naše kmetovalce in gospodarje. Nič novega ni, če znova poudarimo, da je prav za Dolenjsko predelovanje sadja v sadne sokove za domačo rabo izrednega pomena v gospodarstvenem, zdravstvenem in prehranbenem oziru. Knjižica ima 15 ilustracij, cena 60 din.

Opozorjamo, da te in druge knjige iste založbe dobite v vsaki knjižarni, pri KZ ali pa si jih naročite naslovno pri založbi: »Kmečke knjige«, Ljubljana, Miklošičeva 6.

Površinska obdelava lesa

Površinska obdelava lesa je za kakovost dokončnega izdelka lesne industrije in obrti zelo važna. Naša lesna industrija mora v inozemstvu tekmovali s svojimi izdelki v cenah in kakovosti. Pa tudi doma je prodaja odvisna od teh dveh čimteljev. Kakovostna obdelava pa zahteva od proizvajalca mnogo praktičnega in še vedno teoretičnega znanja. Proizvajalec mora dobro poznati vse delavnosti in postopke, ki jih je uporablja za svoje izdelke, obenem pa mora dobro obvladati vse delovni postopek.

Da pomagamo našim proizvajalcem v lesni industriji in obrti, je izšla založba »Kmečke knjige« v Ljubljani knjiga **POVRŠINSKA OBDELAVA LESA**, ki jo je napisal strokovnjak ing. arh. Rado Kregar. Na 300 straneh daje avtor napotke za sestavo in pripravo gradiva za površinsko obdelavo lesa. Slovenci smo doslej imeli še malo takih strokovnih knjig in zaradi tega skok avtor v tej knjigi seznaniti širok krog strokovnih proizvajalcev in naročnikov z lesnim gradivom, njegovimi lastnostmi in načinom uporabe. Ta snov je v knjigi obdelana v osmih poglavjih: Gradivo les — Učinek pomožnega gradiva na les — Priprava lesne plošve za površinsko obdelavo lesa — Barvanje lesa — Dvostična dela — Zaključna dela pri površinski obdelavi lesa — Tehnika dovršitnih del in obnovitvena dela. Knjigo, ki ima tudi 90 slik, zaključuje razlaga strokovnih izrazov in tehničnih pojmov. V poliptatno vezana stane 600 din.

Svet za prosveto in kulturo LRS je knjigo odobrili tudi kot pomožni učbenik za vajeenske šole, mizarški oddelek mojstrske šole in za lesnoindustrijski odsek Tehniške srednje šole.

Najboljša nemška krava

Lastnik najboljša nemške krave je kmetijska zadruga Merkhatsen v Hessenu. Ta krava »Lilli«, je v letu 1955 dala 12.464 kg mleka s 4,37 odstotka toščice, kar predstavlja 545 kg maščob.

KREDITE ZA VINOGRADNIŠTVO -- VINORODNIM KRAJEM

Tudi vinarska zadruga Kostanjevica je lansko poslovno leto zaključila s finančnim dobičkom. O njenem delu in poslovanju so se pogovorili na običnem zboru 10. III. letos. Udeležba je bila rekordna, saj je bilo navzočih nad 300 zadrugišnih članov. Potek običnega zbora in nekaj drugih prizorov in nastopov je posnela tudi ekipa ljubljanskega radija.

Na običnem zboru so se člani zanimali zlasti za obnovo vinogradov. Letos je namreč na razpolago za obnovo vinogradov in sadovnjakov okoli 25 milijonov kreditov. Ta sredstva lahko dobe zadrugiški samo preko svoje zadrage, ki je nosilec investicij za kmetijstvo. Za kmetijski sektor bi bila

za to najbolj poklicana vinarstva zadruga, za kar bi jo bilo treba usposobiti. Na okrajni zadrugi zvezi sodijo, da je treba kredite za obnovo vinogradništva usmeriti samo v vinorodne kraje, to pa sta v na-

Za napredek živinoreje v Beli krajini

Kmetijska zadruga Črnomelj je na svojem območju s pomočjo živinorejskega oddelka organizirala splošni pregled krav glede jalovosti in brestosti. Veterinarska ekipa je pregledala 787 krav in jih hkrati tudi zdravila, če je bilo potrebno. Rejcem je dajala razne nasvete, kako ohraniti žival zdravo in kako preprečiti jalovost. Kmalu bo pregledu še številno pripu-

stov znatno naraslo, ker je bilo odpravljeno precej jalovosti. Bilkorejci bodo sedaj lahko pripuščali je zdrave, to je pregledane krave. Tako bomo preprečili okužbe bikov na območju zadrage.

Veterinarski ekipi se je pridružila tudi ekipa kmetijskih strokovnjakov, ki so ocenjevali krave po pasemski vrednosti in po zunanji podobi ter jih vpisali v popisno knjigo. Te krave bodo kontrolirali glede molznosti. Krave, pri katerih se bo ugotovilo, da imajo povprečno letno molznost nad 1800 litrov mleka z več ko 3,7 odstotka toščice, bodo vpisane v rodovnik. Živinorejski odbor pri kmetijski zadrugi pa bo poskrbel, da podmladek teh krav ne bo šel v zakol, pač pa v rejno dobrim rejcem.

Obe ekipi sta ugotovili nekaj napak pri rejji živine, predvsem to, da imajo mnogi kmetje več mlajših krav, namesto da bi redili manj krav in jih bolje krmili, ter da prevladuje reja volov.

Zaključek kmetijske gospodarstva šole v Otočcu

10. marca smo v Otočcu z zadovoljivim uspehom zaključili kmetijsko-gospodarsko šolo. Še prej so dekleta končala gospodinski tečaj, ki so ga zelo rade obiskovale. Naučile so se marsikaj koristnega in slišale mnogo praktičnih nasvetov, zato si gospodinje še želijo takih tečajev. Vidimo, da si vsi želijo izpopolniti svoje znanje, tako mladi gospodinj kot stariši, v kmetijsko-gospodarski šoli.

V odmorih je na območju šole vse živo. Vsi hitijo s skodelicami v mlečno kuhinjo. Prav dobro se jim pričnejo po 2-urnem učenju malica. Poleg rednega obroka mleka, kave in mlečnega riža, dobijo še sir in kruh. Mlečna kuhinja deluje na šoli že več let. Zahvalujemo se Rdečemu križu in vsem, ki nudijo mlečnim kuhinjam pomoč!

Za 40.000 din za primer invalidnosti vsled nezgode je zavarovan vsak naročnik našega tednika pri DOZ Novo mesto, za 20.000 din pa za primer smrti, ki bi bila posledica nezgode.

ODLOČNOST trebanjskih zadrugišnikov

O poslovanju Kmetijske zadrage Trebnje smo že velike pisali in veliko se je tudi razpravljalo, vendar se stvari niso izboljšale. Upamo, da je letošnji občni zbor prelomnica v tem pogledu in da se bo poletje poslovanje Kmetijske zadrage Trebnje razvijalo tako, da bo v korist zadrugišnikom in skupnosti in ne bo šlo več po starih tirih.

Občni zbor KZ Trebnje je bil 30. marca. Udeležilo se ga je od 335 do okoli 130 članov. Upravni odbor je na njem dal poročilo o delu zadrage v preteklem letu, toda člani z njim niso mogli biti zadovoljni. Ker upravni odbor ni uresničil vseh sklepov, za katere je bil zadolžen na letnem rednem in polletnem običnem zboru mu na predlog nadzornega odbora občni zbor ni dal razrešnice. Ker pa je zadrugiški odbor in tudi nadzorni odbor ni v celoti izpolnil svoje naloge — saj bi prav on moral kontrolirati delo upravnega odbora in zahtevati izvajanje sklepov običnega zbora, če to ne bi šlo, pa sklicati izredni občni zbor, zadrugiški odbor nadzornega odbora niso razrešili!

Kmetijska zadruga Trebnje je imela lani 187 milijonov dinarjev prometa, vendar je ob koncu leta še izkazala 311.000 dinarjev izgube. Da s takim poslovanjem zadrugiški odbor ne more biti zadovoljni, v več kot razumljivo, saj so druge zadrage, ki so imele približno enak promet in v težjih pogojih, ustvarile do 4 milijone čistega dobička.

Trgovina Kmetijske zadrage Trebnje je imela lani izgubo 810 tisoč 200 dinarjev, strojni odsek nad pol milijona dinarjev, znatno izgubo pa so imeli tudi pospeševalni odseki: pri odkupih je ustvarila dobiček, sicer bi bila končna izguba še znatno večja. Pri pospeševalnih odsekih je bila izguba zlasti zato, ker je zadruga dajala članom razne popuste, čeprav ni imela razpoložljivih skladov.

Zadrugiški so šteli v dobro upravnemu odboru to, da je ob letnem običnem zboru, ko se je pokazala izguba nad dva milijona dinarjev, najel kredit za kritje in so zanj jamčili člani upravnega

22. marec — praznik Adlešičev

Zo pet let zaporedno praznujemo prebivalci področja Adlešičev svoj ljudski praznik, spomin na velik in zgodovinski dan, na veliko zmago naših par-

valstvo tega kraja iz leta v leto bolj slavnostno proslavljajo. Tudi letos bo proslava nad vse slovesna. Glavno zborovanje bo pred novim zadrugišnim domom ob 14. uri. Zborovanje bo stedi bogat kulturni spored s nastopom folklornih skupin, solzarjev, mladinskega tamburaškega zbora, pevskega zbora in drugih.

Prijatelji Adlešičev in lepe Bele krajine, pridite 22. marca

Dve nadlogi Suhe krajine

Na 1. sedaj novoizvoljenega Sveta za kmetijstvo in gozdarstvo občine Žužemberk so govorili o zatiranju kolozarkega hrošča in o obveznem škropljenju proti amerišskemu kaparju, kajti za zdaj je poskrbljeno le za škropljenje članom KZ. Svet je sklenil predlagati OLO, naj bi nekdo poskrbel tudi za gane-marijene sadovnjake pri bližnjih sosedih v Koveškem Rogu, ker se od tam širijo razni sadni škodljivci. Občinskemu odboru pa bodo predlagali očiščevanje pašnikov in košenil.

Mnogo je bilo govora o vedno hujši nadlogi — ciganih. Teh je na področju žužemberške občine vedno več. Poleti so bili moški zaposleni pri delu na cesti, zdaj pa se kladajo po vaseh. Ljudje se jih boje in jim iz strahu dajejo plačilo. Večje skupine ciganov se naselijo v gozdu in tam delajo veliko škodo, ko sekajo drevice kar od kraja in za seboj puščajo brest in razdelane. Otroci ne hodijo v šolo. Najno bi bilo tudi, če ljudi nekeje stalno naselili, jim prisrbebi zapos-

alitev, da bi tudi njihovi otroci lahko hodili v šolo. ObLO Žužemberk je enemu od njih že dovolil na prostoru, ki je last splošnega ljudskega premoženja, postaviti stanovanjsko barako. Vsi člani sveta pa so s skrbjo pripravovali, kakšno škodo jim na polju povzročajo divji prašiči. Pred leti so le v Suhi krajini poznali to nadlogo in so jo senili marsikateri noč prebili na straži za svoj že tako borni pridelek. Zadnja leta pa se divji

prašič vedno v večjem številu pojavljajo tudi tostran Krke, na njihavi okoli Zafare in Ajdovca. Ne uničujejo pa le jesenskih pridevkov, temveč tudi ozimino, ko rajejo za preostalim krompirjem po njhavi. Divji prašiči se prav tako kot sadni škodljivci množijo in se selijo z Roga. Svet bo preko okraja obrazložil in predlagal izvršnemu svetu, naj bi poslal zaščitno ekipo, kmetje pa bodo zahtevali primerno odškodnino. M. K.

Ustanovitev hortikulturnega društva

16. februarja je bil v Ljubljani ustanovljen občni zbor Hortikulturnega društva Slovenije. Ustanovitev je pripravil iniciativni odbor po vzoru podobnih društev na Hrvaškem, v Bosni in Makedoniji. V imenu iniciativnega odbora je poročal naš priznani hortikulturni strokovnjak prof. ing. Ciril Jeglič. Pripravila se tudi ustanovitev Zveze hortikulturnih društev, ki bo povezovala in enotno usmerjala delo v vseh republikah društev za pospeševanje in napredek naše vrtno kulture.

Tov. referent je v svojem poročilu obrazložil pojem hortikulturne Omenil je, da Slovenija ni imela lastne šole, ki bi zajela vsa področja dela obravnave stroke. Pojem vrtnarstvo predvsem označuje proizvajalno in obrtno stroko. V novejšem času se pa vedno bolj pojavlja potreba po urejanju urbanističnih nasadov in parkov. To delo opravljajo predvsem arhitekti in tehniki in s tem v zvezi se tudi močneje pojavlja pojem hortikulture. Tu pa ni zalek poudariti samo na delu vrtov, ampak tudi na vzgoji človekovega odnosa do narave. Delo v teri stroki, združeno s čustveno doživljanjem, daje šele pravi pečat hortikulturnim namenom. Občni zbor je bil združen z

men, da zmanjšuje škodljive posledice, ki jih ima industrija na naravo, na pr. razni škodljivi plini, odvajanje nesnag v reke itd. Nalega hortikulturnih delavcev je povezovalna zveza z naravo in istočasno vplivanje tudi na njega samega, da bi znal z naravo zaživeti in se v njej sprostiti. Čim več dobrih vrtnarjev - hortikulturnih delavcev bodo ta društva pridobila, tem bolj bodo lahko začela z aktivnim delom. S prizadevanjem in delom v tej stroki se bodo polepsale naše vasi, mesta, prenovila se bo pa tudi srčna kultura marsikateriga člana naše družbe. K. K.

DAVEK NA ALKOHOL — za šolske mlečne kuhinje

Letošnji občni zbor mestne organizacije Rdečega križa Novo mesto je bil 12. marca v dvo-rani središnega doma. Udeležilo se ga je okoli 300 članov, več pa jih dverana ne more sprejeti.

Občni zbor je bil združen z zdravstvenim predavanjem dr. Franca Srakarja, zdravniška novomeške bolnišnice, in s predavanjem zdravstvenih filmov. Zal je bil elektrini tok šibak in so bile zaradi tega slike na platnu manj jasne. Z zanimivim predavanjem so bili ude-

leženci občnega zbora zelo zadovoljni.

V zpravilo po poročilu odbora so našli vprašanje alkoholizma, ki povzroča veliko zla med ljudmi. Sprejeli so predlog, naj bi uvedli 5 odstotkov davka na promet z alkoholnimi pijačami v korist mlečnih šolskih kuhinj in znižanje cen brezalkoholnih pijačav. Predlagali so tudi, da bi se RK in ostale organizacije zlasti zavzele za obroke alkoholikov in TBC bolnikov.

V novi mestni odbor RK so izvolili v glavnem dosedanjí odbor, tega pa razširili z novimi odborniki. V Novem mestu je 2.300 članov RK brez pomladkarjev, kar je lepo število, vendar so na običnem zboru sklenili, da bodo število članov te človekovejube organizacije še povečali. V kratkem bo odbor RK organiziral predavanje o raku s predavanjem filmov.

Novici iz Mokronoga

Tečajnice šiviljskega in kuharskega tečaja v Mokronogu so priredile za praznik žena lepo urejeno razstavo svojih izdelkov in s tem dokazale, da so v šestmesečnem učenju mnogo pridobile, s čimer se bodo lahko koristile pri gospodinskih delih. Na zaključnem večeru, ki so ga same priredile, je o pomenu tečajev govoril predsednik obč. odbora SZDL tov. Vičnik in vzpodbujal k ponovni organizaciji podobnih tečajev. Upamo, da bodo taki tečaj v bodoče še bolj obiskani, kajti zanimanje žanj je med dekletí in žepami res veliko.

Občinski odbor Rdečega križa je imel občni zbor, pregledal je svoje delo v preteklem letu in, napravil načrt bodočih nalog. Za predsednika je bil ponovno izvoljen dr. Rado Kuhar, za tajnico pa učiteljica Zora Kneisel.

Pohitite z vpisom v članstvo Prešernove družbe!

Mladini več pomoči in izobrazbe

Občinski mladinski konferenca je sledila okrajna konferenca, katere se je udeležilo 117 delegatov iz vsega okraja, navzoč pa je bil tudi predsednik CK LMS Franček Mirtič in predstavnika društva prijateljev mladine ter JLA. Predstavnikov ostalih organizacij in organov oblasti ni bilo. Imeli smo vtis, da je to slabo vplivalo na izvoljene delegate mladinskih organizacij, ker so v tem videli podcenjevanje mladinske organizacije.

Od lanske jeseni je tudi mladinska organizacija na Dolenjskem napravila viden korak naprej. Število mladinskih osnovnih organizacij se je povečalo od 107 na 119 organizacij, število organizirane mladine pa je naraslo na 3.621. To pa je še vedno malo, saj sta izven mladinske organizacije še vedno skoraj dve tretjini mladine v okraju!

Iz poročila predsednika okrajnega komiteja LMS Jožeta Hartmana in razprave po poročilu je bilo razvidno delo mladinskih organizacij, njihove težave in problemi, s katerimi se mladina srečuje pri uresničevanju svojih težej. Predvsem so delegati poudarili, da je delo mladine in njena vloga v družbenem življenju tako, kakršno je gledanje in pomoč starihjih. Ta pomoč pa ne sme biti samo v govorjenju, da je treba mladino upoštevati in ji dati možnosti sodelovanja v vseh organih družbenega upravljanja. Pomoč mora biti konkretna. V štirih občinskih ljudskih odborih n. pr. še vedno ni nobenega mladinskega in mladinke, pa tudi v svetih je bila dosedaj mladina sta-

bo zastopana. Občni zbori kmetijskih zadrug so v večini primerov sprejeli sklep o ustanovitvi aktivna mladih zadrugišnikov, zelo malo pa je mladih ljudi v vodstvu kmetijskih zadrug.

Mladinske organizacije se zlasti na vasi borijo z zastarelimi in često reakcionarnimi nazori starihjih. Tako so na Preloki organizirali mladinske aktiv. Proti mladinski organizaciji so nekateri ljudje zagnali vik in krič, češ »vsji mladinci in mladinke bodo zdaj postali komunisti in prav gotovo bo vojna!« S takimi namernimi parolami sicer ne odvracajo mladine od organizacije, pač pa vplivajo na starih, ki branijo sinovom in hčerkam vključevanje v mladinsko organizacijo.

Ni pravilno, da se ocenjuje samo delo, ki ga opravi mladina v okviru svoje organizacije, pač pa je treba upoštevati tudi delo v drugih organizacijah in društvih. Na splošno so poudarjali, da je vloga mladine in njene organizacije vidna predvsem tam, kjer imajo starejši pravilen odnos do mladih, kjer ji pomagajo in z njo sodelujejo. Tak dober odnos do mladine imajo v NOVO-TEKSU, kjer je tretjina članov delavskega sveta iz vrst mladih proizvajalcev, prav tako pa je upoštevana mladina v rudniku Kanizarica, v BELTU in drugod.

Klubi mladih proizvajalcev še niso zaživeli, ker nimajo izdelanih navodil za delo. Za aktivne mladih zadrugišnikov je zlasti veliko zanimanja med kmečko mladino. Do konferen-te je bilo v okraju ustanovljenih 8 takih aktivov. Mladina je nosilec

naprednih idej, zato je treba nuditi potrebno pomoč pri organizaciji aktivov mladih zadrugišnikov, ker bodo ti nosilci naprednega kmetijstva.

Prav gotovo zasluži vso pozornost in pomoč pri rešitvi tega problema ugotovitev mladinske organizacije v Črnomlju, da se toliko in toliko mladink, ki so v službi zelo slabo hrani. Nekateri jedo topel obrok hrane samo enkrat na dan. Hrana je v gostinjah in pri privatnikih draga, menze pa v Črnomlju nimajo. Že leto in pol se ubadajo s tem vprašanjem, vendar ga dosedaj še niso rešili, med tem pa mladina zaradi podhranjenosti ne more dati tega kar bi lahko, nima veselja do dela in je prisiljena, da si išče služček še izven delovnega mesta.

Ni bilo veliko razprave, a v bistvu je bila zelo dobra; načela je in nakazala številna vprašanja mladine, ki pa so v resnici vprašanje nas vseh. V občini Žužemberk je od lani poraslo število organizirane mladine za 100 odstotkov, v občini Mokronog pa so še mladinske organizacije, ki ne vedo, kaj naj delajo. Letos so imeli seminarje za vodstva mladinskih aktivov, ki so se zelo dobro obnesli. Pomoč ostalih organizacij mladini je dobra. V Mirni peči imajo težave z vključevanjem kmečke mladine, sicer pa je mladinska organizacija v tem kraju zelo delavna in sodeluje pri vseh prireditvah in skajjah. Tudi v miren-skaj občini je delo mladine oživelo. Klub mladih tehnikov v Sentrupertu ima 62 članov in prav pridno delo. Take klube mladih tehnikov že-

Izdelki pridnih adlešičevij pletarjev

fizanskih enot, ki so 22. marca 1945 za vedno odgnale okupatorja iz teh krajev. To veliko zmago NOV prebi-

V Dragomlji vasi imamo vodovod

Tudi v Dragomlji vasi že imamo vodovod. Ni šlo lahko. Izkopati je bilo treba en kilometer cevovala v kraskem, skalnatem svetu. Mina za mino nam je utirala pot. V decembru minulega leta so pridne roke zgrabile za krampe; tega so bili domačini že vajeni, kajti tudi pri gradnji vodnjaka so dokazali, kaj se da doseči s skupnimi močmi. Kaj pomeni dobra pitna voda, prav dobro vedo. Leta in leta smo v sušnih letih vozili vodo po sedem in več kilometrov daleč v vinskih sodih. Za napajanje živine smo uporabljali vodo iz valških in gozdskih luž. Mnogo škafov vode so nosile žene in dekleta na glavi iz oddaljenega vodnjaka. Pa tudi te vode je večkrat zmanjkalo. Tako so živel naši predniki iz roda v rod. Sedaj, ko smo dobili vodovod, je vse-mu temu konec. Dolgoletna želja se nam je izpolnila. J. S.

Kaj pa šentjernejski zbor?

Proslava žena, ki je bila v nedeljo 10. marca v gimnaziji, je prav lepo uspela. 31 zaslužnih žena in mater je bilo po lepem sporedu povabljenih na pogostitev, ki je potekala v prijetnem razpoloženju. Povabljenke sta prišla pozdraviteljki predsednik okraja Franc Pirkovec in zvezni poslanec J. Jože Levstik.

V nedeljo 10. marca popoldne je bil v dvorani koncert tamburaškega zbora Telekomunikacij. Vodja zbora tov. Godec, je s tamburaši nastudiral obsežen spored, ki so ga prav dobro izvajali. Ves zbor je enotno občelen, kar mnogo pripomore k lepemu nastopu. Zelo lep je bil tudi havajski in navadne kitare. Igrala sta Zinka Zalokarica in tovariš Hrovat. Danica Lampetova je ob spremljavi harmonike, ki jo je igral tovariš Godec, prav lepo zapela dve pesmi. Nastop je tudi šentjernejski jazz-orkester Džink, ki je po končanem koncertu zaigral še nekaj plesnih skladb.

Ob sestavljanju programa za prireditve 1. maja in občinskega praznika je prišlo do razprave glede šentjernejskega pevskega zbora in njegove neaktivnosti. Svój čas je bil šentjernejski pevski zbor med naj-

boljšimi v novomeškem okraju. Tudi sedaj ima naša dolina še mnogo dobrih pevcev in pevke, ki bi radi hodili k petju in nastopali. Nimamo pa pevovodje. V zadnjem času si ga iščejo med novomeškimi pevskimi strokovnjaki. Kaj nina domači šoli nikogar, ki bi bil pripravljen pomagati? — se sprašujejo. Treba je povedati, da je bila tovaršica, ki z uspehom vodi gimnazijski pevski zbor, letos naprosena, da bi prevzela ženski pevski zbor. Rade volje se je odzvala in bila pripravljena pozneje ženskemu zboru pridružiti še moškega. Zal, ni uspelo. Prišla je k prvi vaji, kmalu za njo pa prejšnji pevovodja, ki je izjavil, da bo od vodil zbor. Nobena od pevki ni k tej izjavi nikesar pripomnila, nakar je tovaršica kot nepotrebna in nezaželena — odšla. Na oglasni deski v šoli je bil kmalu nato objavljen urnik zborovskih pevskih vaj. Ostalo je žal le pri urniku. Vsekakor pri tem učiteljsva ne zadene nobena krivda.

V poslojnu nove kmetijske gospodarske šole je našel lepo zavetje otroški vrtec. 28 malčkov se pod okriljem tov. Mire Andrejeve in Julke Lobetovre v novem domu prav dobro

počuti. Soba je velika in svetla. Okrog šole, ki je odmaknjena od vsakega prometa, je sadovnjak. Nudil bo malčkom lepo zeleno igrišče in v poletnih dneh prijetno senco. Ko bodo še okna učilnic okrašena s cvetlicami in bodo na sedaj praznih stenah obsežne velike slike Snelguličice in Rdeče Kapice, ki jih po naročilu šole slika tov. Vlasta Schoepflovca, bo dom naših cicibanov res lep in prijeten.

V.

Pozdrav dolenskih fantov

Dolenski fantje, ki služimo vojaški rok v Užički Požeži v Srbiji, pozdravljamo vse svoje domače, znance, brauce Dolenskega lista, kakor tudi svoja dekleta.

Mimulo bo leto dni, kar smo se šesti mladi fantje iz raznih krajev naše države. V začetku so nam pomagali stari vojaki pri posku in delu. V prostem času smo peli in se zabavali. Blajšo se dnevni, ko se bomo poslovili od sotovaršev. Izpolniti smo državljansko dolžnost in se usposobili za branilce naše socialistične domovine.

Vsem vojakom, ki se bodo te dni poslovili od nas, želimo podpisani kar največ uspehov

Občni zbor SZDL v Straži

V nedeljo, 3. marca, so bile v Straži volitve novega odbora SZDL vasi Straža, Sela in Hruševca. Od 243 članov jih je volilo 207, kar je dokaz zavesti prebivalcev navedenih vasi. Pisanje je bilo 43 novih članov. Sedaj je približno 80% vseh volilnih upravičencev članov SZDL.

Vse priprave za volitve so bile dočene na občnem zboru 28. februarja, ko so bila podana poročila starega odbora in so bili sprejeti sklepi za bodoče delo organizacije. S. K.

DRAGI PRIJATELJI IN BRALCI DOLENJSKEGA LISTA!

Preko našega lista iskreno pozdravljamo vse Dolence, zlasti pa šmarješka dekleta: Martin Kalin, Jože Gnidovec, Viktor Hudoklin, Jože Zeleznik, Jože Povšič, Franč Eriah, Alojz Šašek, Slavko Vovk, Janez Kambič, Alojz Ivančič, V. P. 4135 — Obrenovac.

DRAGI PRIJATELJI IN BRALCI DOLENJSKEGA LISTA!

Preko našega lista iskreno pozdravljamo vse Dolence, zlasti pa šmarješka dekleta: Martin Kalin, Jože Gnidovec, Viktor Hudoklin, Jože Zeleznik, Jože Povšič, Franč Eriah, Alojz Šašek, Slavko Vovk, Janez Kambič, Alojz Ivančič, V. P. 4135 — Obrenovac.

DOLENJSKI OBVEŠČALEC

Tedenski koledar

Cetrtek, 21. marca — Bilka Petek, 22. marca — Vastu Sobota, 23. marca — Slava Nedelja, 24. marca — Simon Ponedeljek, 25. marca — Minka Torek, 26. marca — Maksim Sreda, 27. marca — Rupert Cetrtek, 28. marca — Janez

KINO

Krka — Novo mesto: od 22. do 23. III. mehiški film »Rdeča Kona«.

Dom JLA — Novo mesto: od 22. do 23. III. ameriški barvasti film »Overland Pacific«.

Mladinski program: od 26. do 28. III. francoski film »Parada izgubljenega časa«.

Strazja: 23. in 24. III. ameriški barvasti film »Ujetnik dvorca Zende«.

Straža: 23. in 24. III. ameriški barvasti film »Ujetnik dvorca Zende«.

Rabljen, večji kuhinjski štedilnik, hladilnik, staro opako in otrešile, večje število rabljenih kompletih okoli in v vsaj ugodno proda Hotel Kandija, Novo mesto.

Prodaj posestvo 1,5 ha zemlje s hišo in gospodarskim poslojem, 10 minut od Kostanjevice na Krki. Interesanti naj se javijo na naslov: Alojz Zibert, Kladije 9, p. Bianca.

OBVESTILA

Dolenski muzej v Novem mestu, Muzejska 7 (za Domom ljud-

Novo mesto: V času od 9. do 16. marca je bilo rojenih 12 dečkov in 13 deklic.

Poročila sta se: Stanislav Pezdir, avtomehanic iz Črnomlja, in Cirila Blažič, uslužbenka iz Gradca.

Umrla sta: Majda Matič, hči uslužbenca iz Novega mesta, 6 mesecev, Anton Cimermandič, posestnik iz Gor. Težke vode, 52 let.

Gotna vas: Rojen je bil 1. deček.

Umrla sta: Uroša Staršič, posestnica iz Jurne vasi, 88 let; Janez Zagar, kmet iz Dol. Težke vode, 82 let.

Metlika: V času od 10. februarja do 10. marca so bile rojene 3 deklice in 3 dečki.

Poročila so se: Anton Matekovič, posestnik, in Marija Cesar, poljedelka, oba iz Radovice, Franč Zelek, zidarSKI pomočnik iz Dragalja, in Marija Šostarič, poljedelka iz Bojane vasi; Anton Štefančič, poljedelec iz Dobravice, in Ivana Zugelj, poljedelka iz Krivoglavice; Martin Plut, posestnik, in Ana Dragovan, poljedelka, oba iz Gor. Lokvice; Ivan Rozman, poljedelec iz Vinomera, in Cirila Golobčič, poljedelka iz Radovice; Anton Krese, električar iz Metlike, in Marija Kramarič, delavka iz Grabrova; Anton Berkopec, strojni ključavničar iz Zeme, in Terezija Logar, delavka iz Metlike; Franč Guštin, kmečki posestnik, in Marija Guštin, gospodinja, oba s Trnovca; Stanislav Vrančič, radunovodja iz Slanve vasi, in Marija Krstina, vrtnarka iz Dragalja vasi; Stan-ko Zugelj iz Slanve vasi in Kristina Kočijaž iz Ljubljane.

Umrla so: Antonija Babič, gosposinja, 78 let, iz Metlike; Ana Gršič, gosposinja, 67 let, iz Krze iz vasi; Franč Dragovan, posestnik, 79 let iz Grabrova; Jozef Matjašič, posestnik, 74 let, iz Rakovec.

Sentjerne: Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman in Elizabeta Jerab, oba iz Grobelj; Sil-

Letos so se v Sentjerneju poročili: Vincenc Barbič iz Trbovlj in Jozefa Udoj iz Gor. Maharova; Nikola Peretič iz Bregane in Terezija Bregar iz Gor. Vrhpolja; Janez Penca iz Dol. Mokrega polja in Marija Bernardič iz Gor. Mokrega polja; Vincenc Francič iz Bregalnice in Jozefa Francič iz Smalje vasi; Jože Rangus iz Dol. Brevovice in Antonija Lúzar iz Drante; Janez Turk iz Gor. Mokrega polja in Frančiška Metelko iz Novega mesta; Simon Simonič iz Javorovca in Jozefa Simonič iz Vratnega; Janez Zore iz Malkovca in Ana Pleskovič iz Gor. Gomile; Jože Bregar iz Gor. Vrhpolja in Terezija Skof iz Cerovega loga; Franc Rize iz Velike vasi in Stanislava Vide iz Zvabovca; Janez Jordan iz Ostroga in Jozefa Cveibar s Ostroga; Stanislav Rudman

Obračun prosvetnega društva „Lojze Rošak“ Nekaj besed o novomeški godbi

Prosvetno društvo Lojze Rošak je preteklo nedeljo položilo obračun svojega dela. Različni govorniki so podali temeljito analizo in potek dela v društvu, seznanili pa so članstvo tudi s težavami, ki so predvsem materialnega značaja. Društvo namreč ne dobi nobene podpore od nikoder in se mora samo vzdrževati. To je sprito njegove agilnosti težavno, saj stane samo festivalna prireditev nekaj sto tisoč dinarjev. Društvo je bilo tako primorano, da ni izplačalo nobene dnevnice in tudi vse vožnje iskalo priložnostno. Moralo je namreč nabaviti domača vsa najnujnejša pomagala za uprizaritve, saj je bil oder še pred dvema letoma popolnoma brez kulisa, praktično brez tla. Če bi tu imeli mate-

držita naša kulturna prizadevanja pokonci. Kljub vsemu tem neznanskim materialnim težavam pa je bilo v razdobju od zadnjega občnega zbora do danes mogoče dvigniti v Kostanjevici za skoraj dvajset premieram, devetintrideset predstavam, odpreti dva razstava in stalno umetniško galerijo, prirediti štirinajst predavanj v Ljudski univerzi, organizirati vrsto tečajev, v katerih se je izobraževalo okoli 300 ljudi, vzdrževati stalno čitalnico z najrazličnejšimi revijami, razširiti knjižnico za pedeset kvalitetnih knjig, prirediti tri koncerte, kar vse je zainteresiralo okoli 20.000 ljudi s celotnega Krškega polja in drugod.

Tudi za kulturno zabavo smo skrbeli. Imeli smo dvojne srednje večerje, ki smo se porazgovorili in zaplesali v prijetnem taktu domačih muzikantov. Na eno od teh prireditev smo povabili tudi okoli trideset članov celjskega gledališča. Jasno je, da društvo ni moglo dati za te vrste prireditev prav nobenih sredstev, prav pa bi bilo, ker nikakor ni naš namen, da bi od ljudi zahtevali samega garanta. Tu smo se morali sukati v neki re-

zervirani skrajnosti, ker so nas razmere prisilile k temu. Načrti za bodoče so veliki. Varianti je več, ker bo najbrž morala obveljati tista: doseči maksimum brez vsake podpore, bomo o njen kot navadno molčali in povedali o rezultatih šele potem, ko jih bomo dosegli. Volje je še neznansko veliko, mladih sil dovolj in navdušene publike tudi.

Novo mesto je že v davnih časih imelo svojo godbo na pihala. Njeni početki segajo daleč v zgodovino, tja v čase vladanja avstrijskega cesarja Franca Jožefa. Godba je bila takrat v sklopu tedanje uniformirane meščanske garde (Bürgergarde), po domače pa so ji rekli le »purgarli«. Tudi godbe so bili zelo slikovito obloženi le s to razliko, da je godba bila oborožena s puškami in bajonetni godci pa z instrumenti, ki so se zlasti ob kakem praznovanju svetili v soncu, da je kar vidjemo. Kakor je vodil gardo njen stotnik, tako je vodil tudi godbo poseben vodja »Bandfuhrer«, ki je bil še posebno lepo opravljen, v orokavični desni roki pa je nosil požeženo in dolgo palico z zlatim jabolkom na vrhu. Čast »Bandfuhrerja« je pripadala vedno le starejšemu in uglednemu Novomeščanu. Godba je imela vedno tudi zelo dobre

kapelnike, ki jih je plačevala meščanska garda. Godba je bila kvalitetna in je prirajala redne koncerte. Skozi vse polje začel s jajem, je bil vsako soboto zvečer promenadni koncert pred rotovžom.

Prvi občni zbor po ustanovitvi je bil minul teden. In pa pokazal preveč razveseljenih zaključkov. V društvu vse preveč prevladuje sebičnost, ki zavaja članstvo v negativno smer. Kljub temu da se kapelnik in predsednik društva zelo trudita, da bi godba dosegla predvojno raven, se jima to ne posreči. Dokler se namreč ne bodo sami godbeniki postavili, da godbeno društvo ni samo nekaj za dosego lahkega zavrzanega zaslužka, marveč da je društvo prava kulturno-prosvetna organizacija z določenimi nameni, naznačenimi v društvenih pravilih, in da gre pri društvu prenovitveno za kvalitetne nastope — potem sledi šele na grada — in da je za vse to potrebna disciplina in redne vaje, toliko časa ne bo izboljšanja. Na občnem zboru žal ni bilo nobene zastopnika obč. LO niti OLG, niti Zveze Svobod in prosv. društva, katere član je godbeno društvo.

Eden izmed prizorov kostanjevskih uprizoritev — Sem Benelli: Ljubzen treh kraljev

rično podporo, bi gledališče lahko dalo še veliko več kot da. Samo nenavadna ljubezen in tradicionalna poštvovalnost

Še o mladinski zabavi

Tovariš uredniki! Ko sem v Dolenjskem listu bral članek s tem naslovom, sem pital, da ni vse tako kot piše navajajo. Res je, da je sobota najbolj pripraven dan za razvedrilo in res je tudi to, da se mladina ravno ob sobotah sprosti in si išče zabave. Najde si jo v raznih lokalih, ker v Novem mestu še nimate mladinskih prostorov. Strinjam se tudi z njim, ko pravi, da je družabni ples vzgojnega pomena. Pripomniti pa moram, da ni vedno. Na vsakem plesu bi moral biti prisoten tudi pravi plesni učitelj, ki bi lahko mladino naučil vsaj osnovnih pravil »bontona«. Toda nisem se oglasil zgolj zato, da bi ugotavljal dejstva, ampak, da bi popravil izjavo tov. Vesela glede plesnih vaj na gimnaziji in telovadnih prostorov v novomeški gimnaziji.

čevljev. Poudarjam torej že enkrat, da je vstop zagotovljen vsakomur, ki prinese s seboj copate in ne ubaja nemestnih plesov (Rock and Roll itd.). Trditelj tov. Vesela je nesmiselna že zaradi tega, ker še ni dolgo tega, ko smo mislili ples ukiniti zaradi premajhne udeležbe. Vodstvi mladine z učiteljico in Gimnazije pa si celo želita, da bi prišlo do čim tesnejše povezave med njihovo in delavsko mladino.

Res da so knjige že precej dobljene, toda letos bo ta knjižnica ožvežena tudi z novo potovalno knjižnico. Nujno bi bilo poiskati zanjo večje sobo, v kateri naj bi bila urejena tudi čitalnica. V sedanjem ozkem prostoru je namreč zdaj poleg knjižnice še arhiv osnovne šole in skladišče mlečne kuhinje.

Knjižnico že več let vzorno vodi učiteljica Katica Ostrovič. Prosvetna društva v metliški občini živahno igrata. Tako so v petek 8. marca v Metljiki igrali Nušičevega »Navadnega

Ljudskoprosvetne iz metliške občine

Belokranjski muzej v Metljiki, ki je lani zabeležil čez 4400 obiskovalcev, je tudi letos ob lepem vremenu odprl vsak dan od 10. do 12. ure dopoldne. Naj ne bo človeka, ki si ne bi ogledal njegovih zanimivih zbirk!

Belokranjski muzej v Metljiki, ki je lani zabeležil čez 4400 obiskovalcev, je tudi letos ob lepem vremenu odprl vsak dan od 10. do 12. ure dopoldne. Naj ne bo človeka, ki si ne bi ogledal njegovih zanimivih zbirk!

Kri rešuje življenje

V sredo 13. marca se je oglasilo na Transfuzijski postaji v novomeški bolnišnici 21 novih krvodajalcev, ki so dali za bolnike in ponorečenec kri. To so bili tovariši in tovarišice:

Alojz Prijatelj, Ludvik Grivec, Jože Sopčič, Jože Marjerle, Franc Malasek, Frano Zrimšek, Stane Kausek, Slavko Poglavec, Vencelj Pavšič, Alojz Stangelj, Tatjana Lopar, Fani Kastrevc, Vinko Vidrih, Matija Stine, Jožeta Dolinar, Marija Rodič, Jože Jakše, Alojz Hočevar, Miha Zetkovič, Ludvik Rodič in Rudi Primc.

Pozdrav iz tujine

Spominjam se vseh znancev iz domačih krajev in jih toplo pozdravljam. Zelo rad berem novice z okolice Črnomlja, zato prosim domačine, naj se v Dolenjskem listu kaj več oglasajo. V Franciji je veliko izseljenec narobe, da naš domači list in moram reči, da nam je zelo priljubljen.

Vsem rojakom v Jugoslaviji pošiljamo izseljenci iz Francije lepe pozdrave.

Stane Klobučar

Obvestilo naročnikom v tujini

Našim bralcem v Argentini sporočamo, da je pošta Buenos Aires vrnila štev. 10 in 51 Dolenjskega lista (december 1956) ker ju ni hotela razdeliti našim naročnikom. Najped pritožbo z zavrzanju in »izgubljanju« poštinih pošilk smo v zadnjih letih zabeležili prav iz Argentine, zato prosimo naročnike Dolenjskega lista v tej državi, da take težave in ovire upoštevajo. — Uredništvo in uprava Dolenjskega lista.

Želje trebanjskih godbenikov

Godba na pihala v Trebnjem bo letos slavila 20-letnico obstoja. Po staljanski kapitulaciji so dobili godbeniki instrumente pokvarjene in potrebne popravila, po osvoboditvi pa so začeli igrati oz. vaditi kar na nepopravljivih glasbilih. Z objubami ni bilo moč ničesar popraviti, kar je bilo pokvarjenega. In ko so leta 1947 nastudirali koncert in nastopili, je bilo le malo priznanja. Celu z Butalci so jih pitali nekateri škodoželjni Trebančani, prizadevane godbenike pa je bolelo srce. Šele leta 1953 jih je občinski ljudski odbor podprl, nekaj sredstev jim je dala Zveza borcev, nekaj pa razna podjetja. Instrumente so obnovili in se še bolj pridno učili, večer za večerom, noč za nočjo. Iz »Butalcev« je Trebnje dobilo dobro podeželsko godbo s 24 možmi, ki so igrali zadnja leta na vseh prireditvah ob državnih praznikih doma in drugod po Dolenjskem, priredili so uspelo silvestrovanje in sploh znatno prispevali k večji živahnosti v Trebnjem. Za to pač zaslužijo vsaj skromno pohvalo in

priznanje svojih rojakov, zlasti pa predsednik godbe Franca Zakrajšek in poštvovalni kapelnik Jože Perpar.

Konec januarja 1957 so imeli godbenik občni zbor. Pomenili so se o napredku in novih načrtih, glasili pa o proslavi 20-letnice obstoja godbe. Radji bi

Pozdrav iz Egipta

Vojak Edvard Gričar pošiljam iz odreda JLA v Egiptu lepe pozdrave domačim in bralcem Dolenjskega lista. Tu služim vojaški rok in sem srečen, da v družbi s tovariši v vrstah sil OZN branim svetovni mir. Prav lepo se vam zahvaljujem za Dolenjski list, saj nisem pričakoval, da bo našel pot tudi sem do nas, tako daleč od domovine. S tovariki vred smo ga bili zelo veseli; še večkrat se oglasite! Lepo pozdravljam tudi člane Prostovoljnega gasilskega dru-

Težave z bilijonom

Bilijon je tisoč milijard (milijarda je tisoč milijonov). To je neznansko število. Če bi hoteli našteti bilijon, bi morali živeti 9500 let in šteti neprenehoma brez odmora.

„Navadni človek“ na metliškem odru

V vrsti Nušičevih odrskih del njegov »Navadni človek« ali šala v treh dejanjih, kot jo sam imenuje, ni kdovekak zahtevno odrsko delo, zato je šla šaloigra z uspehom čez številne poklice in amaterske odre. Predvsem pri zadnjih je naša hvaležna gledalec, pa tudi igralci sami so se lahko pri oblikovanju karakternih vlog lepo uveljavili, zlasti če so znali v igro vnesti živahnost, sproščenost, širino in včasih tudi dokajšno mero naravnosti teh ljudi male Nušičeve Srbije.

na metliškem odru

trovič v Martinu Crnuglu, medtem ko je bil trgovec Arsa. Miličević Ivana Zelta igralsko zadovoljiv, glasovno pa malo prešibek. Ostale manjše in obrabne vloge so dobro odigrali Julija Rajmer, Silva Dulcar, Marijana Inkret in Jože Geršič.

Tov. Vesel navaja v svojem članku, da se plesnih vaj na gimnaziji lahko udeležijo učiteljski in gimnazijci. To ni res! Našega plesa se lahko udeležijo vsak, ki prinese s seboj copate. Brez copat pa ne pustimo nikogar v telovadnico, kajti vstopnina je vse precejšnja, da bi mogli plačevati še snajliko, če bi plesali v

Letos je mednarodno geofizično leto, v katerem bodo verjetno poslali v stratosfero prvo umetno telo. Umetni satelit bo krožil nad zemljo in avtomatično oddajal podatke, ki zanimajo znanstvenike. V Ameriki pripravljajo 50 amaterskih opazovalnic, ki naj pripomorejo poklicnim opazovalcem pri ugotavljanju točnega gibanja satelita. Slika kaže enega izmed organizatorjev te mreže, kako kaže bodočim opazovalcem predvideno smer gibanja umetnega zemljinega spremljevalca.

Težave z bilijonom

Bilijon je tisoč milijard (milijarda je tisoč milijonov). To je neznansko število. Če bi hoteli našteti bilijon, bi morali živeti 9500 let in šteti neprenehoma brez odmora.

Dopisujte v Dolenjski list!

S kožo nismo ravno bogati

Površina kože odraslega človeka, ki je visok 170 cm in teži 75 kg, znaša nekaj nad 2 kvadratna metra. Druga stvar je s pljuči. Pljuča so sestavljena iz kakih 350 milijonov drobnih mehurčkov, skozi katere gre na dan 550-700 litrov zraka. Njihova površina znaša čez 200 kvadratnih metrov.

5. »Kaj ti veš, otrok!« je vzdihnila Hribčevka. Potem ga je pogledala. Pomislila je, da je prav tak, kot njegov oče. Tako drzen in mehak obenem. Obraz se ji je zjasnil: »Mogoče pa bi lahko preprosila gospoda.«

6. Grajska vrata so bila odprta. Hribčevka je omahnila čez prag, kot da bi vrgla težko breme s hrba. Gregec je plašno stopil za njo. Pot jima je zastavil širokopleč hlapec.

7. Medtem se je nabralo okrog Grega in njegove matere več hlapcev, katerim je Gregec trmasto zatrjeval, da bo mogočni oskrbnik moral izpustiti očeta.

8. »Poginil bo, moj bog!« je zajokala Hribčevka. Še Gregec se je spustil na tla in zajokal: »Izpustite ga, žlahtni gospod!«